

SADRŽAJ

UVODNA RIJEČ	5
1. DEMOGRAFSKE I SOCIJALNE STATISTIKE	5
1.01 Statistika stanovništva	5
1.02 Statistika tržišta rada	6
1.03 Statistika obrazovanja	6
1.04 Statistika kulture	7
1.05 Javno zdravstvo	7
1.06 Raspodjela dohotka i uvjeti života	7
1.07 Statistika socijalne zaštite	7
1.08 Statistika kriminaliteta	8
2. MAKROEKONOMSKE STATISTIKE	8
2.01 Godišnji ekonomski računiK.....	8
2.02 Statistka cijena	9
2.03 Statistika robne razmjene sa inostranstvom	9
3. POSLOVNE STATISTIKE	10
3.01 Godišnje poslovne statistike	10
3.02 Kratkoročne poslovne statistike	12
3.03 Energetska statistika	16
3.04 Statistika transporta	16
3.05 Statistički poslovni registar	17
4. STATISTIKA POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I RIBARSTVA	18
4.01 Statistika poljoprivrede	18
4.02 Poljoprivredne strukture	19
4.03 Poljoprivredni računi i cijene	20
4.04 Statistika šumarstva	20
4.05 Statistika ribarstva	20
5. MULTIDOMENSKE STATISTIKE	21
5.01 Strategija Evropa 2020. i strategija održivog razvoja	21
5.02 Statistika okoliša	21
5.03 NUTS klasifikacija	22
5.04 Nauka, tehnologija, inovacije	22
6. PODRŠKA ZA STATISTIČKE PROIZVODE - INFRASTRUKTURA	23
6.01 Klasifikacije.....	23
6.02 Obuke.....	24
6.03 IT podrška, standardi i alati za statističku proizvodnju	24
6.04 Informisanost i diseminacija	25
6.05 Međunarodna saradnja i evropske integracije	26
7. ADMINISTRATIVNA PODRŠKA	29
7.01 Upravljanje IT infrastrukturom	29
7.02 Ljudski resursi	29
7.03 Upravljanje finansijskim sredstvima	31
PROBLEMI U REALIZIRANJU PLANA RADA AGENCIJE ZA STATISTIKU BiH	32
P R I L O G	33
PREGLED PUBLIKOVANJA U 2013. GODINI	35
Godišnji izvještaj o provedbi Statističkog programa od značaja za Brčko distrikt BiH u 2013. godini	39

UVODNA RIJEČ

U roku od tri mjeseca od isteka kalendarske godine, direktor Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine podnosi godišnji izvještaj o radu Agencije za statistiku BiH Vijeću ministara Bosne i Hercegovine (član 22. Zakona o statistici Bosne i Hercegovine - Službeni glasnik BiH, br. 26/04 i 42/04).

Izvještaj je strukturiran na način da korisnicima statističkih podataka i institucijama koje prate naš rad, pruži integralnu sliku rada Agencije u jednoj poslovnoj godini, a u odnosu na prioritetne zadatke koji su definisani u godišnjem Planu rada Agencije za statistiku za 2013. godinu i Statističkom programu Bosne i Hercegovine za period 2013 - 2016. godina.

Pri provedbi temeljnih ciljeva i aktivnosti za njihovo postizanje poštovani su nacionalni i evropski pravni temelji, dobra praksa kao i zahtjevi domaćih, evropskih i drugih međunarodnih korisnika zavisno o raspoloživim resursima (finansijski i kadrovski) koji su na raspolaganju statističkim institucijama u našoj zemlji.

Agencija je uspješno provela statističke aktivnosti i istraživanja, planirane u Planu rada Agencije za 2013. godinu. Slijedili smo strateške i prioritetne ciljeve i zadatke zacrtane u programskim dokumentima, a to su: stvaranje preduvjeta za daljnji dinamičani razvoj zvanične statistike u BiH; promovisanje uloge i značaja zvanične statistike u društvu, što će inicirati njenu širu javnu upotrebu; usmjeravanje razvoja zvanične statistike u pravcu harmoniziranja standarda, klasifikacija, metodologija i statističke prakse sa međunarodnim standardima.

Statistička aktivnost koje je obilježila prošlu godinu je svakako provedba Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova u BiH 2013. godine. Ova aktivnost je uspješno okončana završetkom rada na terenu i objavom preliminarnih rezultata popisa koji se odnose na popisano stanovništvo, domaćinstva i stanove. U narednom periodu slijedi obrada popisnog materijala i diseminacija rezultata popisa. Očekivanja širokog kruga korisnika od popisa su velika te iz tih razloga Agencija i entitetske statističke institucije čine maksimalne napore da uspješno provedu i preostale aktivnosti vezane za popis.

U 2013. godini Agencija je realizovala i provela (u saradnji sa entitetskim zavodima za statistiku) 146 statističkih istraživanja i aktivnosti. Agencija je publikovala 237 saopštenja; 15 godišnjih tematskih biltena; 5 metodoloških dokumenata. Objavljene publikacije i saopštenja su lektorisana i pripremljena na sva tri lokalna jezika: bosanski, hrvatski, srpski te engleski jezik.

Na ovom mjestu važno je spomenuti, da su u 2013. godini Agencija i entitetski zavodi za statistiku pripremili i usvojili dokument „*Strategija razvoja statistike Bosne i Hercegovine 2020.*“. Ova Strategija u znatnom je dijelu određena i strateškim ciljem Bosne i Hercegovine, ulaskom u Evropsku uniju, što pretpostavlja ubrzavanje procesa harmonizacije statističkog sistema BiH sa statistikom Evropske unije. Tek uz punu harmonizaciju bit će moguće upoređivati, vrijednovati i donositi valjane odluke o mjerama potrebnima za unapređenje pojedinih segmenata društvenog života.

1.01 Statistika stanovništva

Vitalna statistika

Tokom 2013. godine pripremljena su i objavljena četiri saopštenja o prirodnom kretanju stanovništva.

Urađene su tabele za nivo BiH iz oblasti vitalne statistike za 2012. godinu (konačni podaci) i objavljene u tematskom biltenu Demografija, kao i tabele po zahtjevima EUROSTAT-a i UN-a.

U saradnji sa UNICEF-om, rađeno je na projektu MONEE, u sklopu kojeg su dati podaci za 2012. godinu za više oblasti.

Statistika migracija

Agencija za statistiku BiH nadležna je da publikuje podatke na državnom nivou u vezi unutarnjih migracija. U februaru 2013. godine objavljeno je saopštenje o unutarnjim migracijama za 2012. godinu. U ovom saopštenju obuhvaćeni su svi stanovnici BiH, razvrstani po spolnoj i starosnoj strukturi, koji su registrovali promjenu njihovog prebivališta, uključujući i kretanja između entiteta i Brčko distrikta BiH. U saopštenju su, također dati podaci o ukupnom broju doseljenih i odseljenih osoba u FBiH, RS i Brčko distrikt BiH, kao i podaci o migracionom saldu. Vezano za statistiku vanjskih migracija učinjen je značajan napredak.

Popis stanovništva, domaćinstva i stanova

Parlamentarna skupština BiH, na 21. sjednici Zastupničkog doma, održanoj 3. februara 2012. godine, i na 12. Sjednici Doma naroda, održanoj 03. februara 2012. godine, usvojila je Zakon o popisu stanovništva, domaćinstva i stanova u BiH 2013. godine.

Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, u saradnji sa Federalnim zavodom za statistiku Federacije Bosne i Hercegovine i Republičkim zavodom za statistiku Republike Srpske u periodu od 01. do 15. oktobra 2013. godine obavila je Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u BiH.

Nakon provedenog Popisa u periodu od 02. do 10. novembra 2013. godine provedena je postpopisna anketa na dijelovima teritorije BiH izabranim u uzorak (107 općina i 240 popisnih krugova).

Svi popisni obrasci i prateći metodološki dokumenti napravljeni su u skladu sa UN/CES Preporukama za popise stanovništva i stambenog fonda u 2010. godini i Uredbom br. 763/2008. Evropskog parlamenta i Vijeća o popisima stanovništva i stanova.

Obrasci su bili štampani na tri zvanična jezika te na engleskom, kao i na 15 jezika pripadnika nacionalnih manjina.

Štampan je i određeni broj metodoloških i organizacionih uputstava na tri zvanična jezika i dva pisma.

Postpopisna anketa

Tokom 2013. godine izvršena je analiza Pilot Postpopisne ankete Probnog popisa stanovništva, domaćinstava i stanova u BiH 2012. Na osnovu tih rezultata pripremljeni su svi metodološki instrumentariji za provođenje Postpopisne ankete Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova u BiH 2013. (5 osnovnih i 22 pomoćna obrasca, Uputstvo za kontrolu obuhvata i kvalitete podataka prikupljenih Popisom, Uputstvo za kontrolore i općinske instruktore, Uputstvo za članove popisnih komisija lokalne samouprave te osnove metodologije PPA). Izvršen je izbor reprezentativnog uzorka od 240 popisnih krugova u 107 općina u Bosni i Hercegovini, izbor i obuka državnih i entitetskih instruktora te kontrolora i općinskih instruktora.

Štampa svih obrazaca prema jezičkim varijantama je izvršena na vrijeme kao i njihova distribucija u sve izabrane općine.

Postpopisna anketa je uspješno provedena u periodu od 02. do 10. novembra 2013. godine. Sav materijal je dopremljen u centar za obradu materijala.

Prvi rezultati ponovnog popisivanja jedinica popisa u okviru PPA su uneseni u CMIS i raspoloživi statističkim institucijama od 13. novembra 2013. godine.

U naredne dvije godine izvršiće se detaljna analiza podataka dobivenih kroz PPA i Popis, izračunati i publikovati rezultati PPA koji će dati mjeru kvaliteta podataka prikupljenih Popisom stanovništva, domaćinstava i stanova u Bosni i Hercegovini 2013.

1.02 Statistika tržišta rada

Statistika zarada, zaposlenosti i nezaposlenosti

Urađene su tabele na nivou BiH za oblast koja pokriva prosječne zarade (bruto i neto plate), zaposlenost i nezaposlenost. Podaci po ekonomskim aktivnostima (sektorima) iskazuju se na mjesečnom, tromjesečnom, polugodišnjem i godišnjem nivou.

Diseminacija se vrši kroz saopštenja i objavljivanjem na web stranici Agencije za statistiku BiH u različitim formama, kao i mjesečnom objavljivanju u Službenom glasniku BiH.

Anketa o radnoj snazi

Agencija za statistiku BiH zajedno sa statističkim entitetskim uredima provela je i završila po osmi put, samostalno, Anketu o radnoj snazi 2013. godine i dobivene podatke publikovala je kroz dokument „Anketa o radnoj snazi 2013. – konačni rezultati“.

Ove godine nije bio uključen Ad Hoc Modul. Kompletni konačni rezultati Ankete o radnoj snazi 2013. – ARS 2013., su također dostupni na web stranici Agencije.

Anketa o troškovima rada

Tokom oktobra i novembra 2013. godine radilo se na provođenju Ankete o troškovima rada 2013. (sa baznom godinom 2012). Analizirane su sve mogućnosti za izradu tabela po preporukama EUROSTAT-a, kao i sagledavanje prepreka koje koče izradu svih tabela (nepostojanje NUTS-a, izostanak popisa stanovništva itd.).

I dalje će ostati problem iz Ankete o troškovima 2010., koji može imati za posljedicu neobjavljivanje podataka iz Ankete o troškovima rada na nivou BiH, a sastoji se u tome da, Agencija za statistiku ne može dobiti mikropodatke iz RZS RS koji se odnose na taj entitet.

1.03 Statistika obrazovanja

Statistika predškolskog, osnovnog, srednjeg i visokog obrazovanja

Iz oblasti obrazovanja objavljena su dva saopštenja (sa preliminarnim i konačnim podacima) o obrazovanju koje obuhvata podatke o predškolskom, osnovnom, srednjem i visokom obrazovanju u BiH. U saopštenjima su dati podaci o učenicima, studentima i nastavnom osoblju te podaci o školskim bibliotekama i opremljenosti osnovnih i srednjih škola računarima. Agencija za statistiku i entitetski zavodi za statistiku su bili uključeni u projekat “Jačanje kapaciteta razvoja ljudskih resursa u BiH”.

Paralelno sa EU procesom implementiranja ISCED 2011. i slijedeći preporuke EUROSTAT-a, u okviru projekta urađene su radne verzije dokumenata: „Klasifikacija polja obrazovanja u visokom obrazovanju“, „Klasifikacija polja obrazovanja u srednjem obrazovanju“ i „Šema postojećih obrazovnih programa u BiH u skladu sa ISCED 97 i ISCED 2011.“. Izrađena je jedinstvena metodologija statistike obrazovanja na entitetskom i državnom nivou, a u skladu sa EU i međunarodnim standardima i zahtjevima (UNESCO, OECD, EUROSTAT).

**Finansijska
statistika
obrazovanja**

Izrađena je jedinstvena metodologija finansijske statistike obrazovanja na entitetskom i državnom nivou, koja obuhvata način proizvodnje podataka o finansijskim izdacima u okviru obrazovanja, a u skladu sa EU i međunarodnim standardima i zahtjevima (UNESCO, OECD, EUROSTAT).

1.04 Statistika kulture

**Kultura i
umjetnost**

Iz oblasti kulture, objavljen je bilten "Kultura i umjetnost". Podaci u ovom biltenu su rezultat agregiranja podataka entitetskih zavoda za statistiku koji se odnose na oblast kulture i umjetnosti, za period 2008-2012. godine. Bilten sadrži dostupne podatke o radio i TV stanicama, kinima, pozorište i bibliotekama.

1.05 Javno zdravstvo

**Nacionalni
zdravstveni
računi**

U sklopu projekta „Reforma javnog zdravstva II“, komponenta „Nacionalni zdravstveni računi“ dogovorene su smjernice za prikupljanja podataka o zdravstvenim nacionanim računima za nivo BiH, a Agencija za statistiku BiH je odgovorna za pravljenje završnih NHA tabela i slanje istih Eurostatu.

1.06 Raspodjela dohotka i uvjeti života

**Anketa o
potrošnji
domaćinstava
2011.**

Rad na poslovima Ankete o potrošnji domaćinstva 2011. (APK 2011.) tokom 2013. godine, bio je usmjeren na utvrđivanje konačne baze podataka tokom studijske posjete ISTAT-u (Zavodu za statistiku Republike Italije) u januaru 2013. godine. Tada su analizirani trendovi u potrošnji na razini BiH, entiteta i DB BIH, čime su se stvorili uvjeti da se dovrši analiza podataka i objave konačni rezultati Ankete. Konačni rezultati Ankete su objavljeni u februaru 2013. godine u formi saopštenja, a tematski bilten sa detaljnim rezultatima Ankete je dovršen krajem 2013. godine i stavljen na raspolaganje korisnicima na web stranici Agencije za statistiku BiH.

U odnosu na prethodne ankete o potrošnji domaćinstava, bilten za APD 2011. sadrži i dva nova poglavlja posvećena socijalnoj inkluziji i zdravstvenom stanju stanovništva u BiH u kojima se mogu pronaći neki od osnovnih socijalnih indikatora prema metodologiji EU-SILC ankete (Ankete o prihodima i životnom standardu).

1.07 Statistika socijalne zaštite

**Korisnici i
ustanove
socijalne zaštite**

Temeljem podataka entitetskih zavoda za statistiku, pripremljen je bilten "Socijalna zaštite u BiH", koji je obuhvatio podatke o korisnicima svih oblika, mjera i usluga socijalne zaštite, ali i podatke o ustanovama socijalne zaštite i zaposlenima u tim ustanovama, u periodu 2007-2012. Podaci su razvrstani po starosti korisnika, stepenu ugroženosti, vrsti socijalnih potreba i ustanovama za pružanje socijalne zaštite.

Evropski sistem integrisane statistike socijalne zaštite (ESSPROS) Agencija za statistiku u saradnji sa entitetskim zavodima za statistiku je provela Pilot istraživanja za ESSPROS. Identifikovane su glavne funkcije ESSPROS-a u BiH, formulirane ESSPROS sheme, odnosno upitnici za prikupljanje podataka, pripremljena su kratka metodološka uputstva i uputstva za popunjavanje upitnika.

1.08 Statistika kriminaliteta

Priprema za provođenje istraživanja iz oblasti statistike kriminaliteta U 2013. godini Agencija za statistiku BiH je počela sa prikupljanjem podataka od entitetskih zavoda za statistiku (za prijavljene, optužene i osuđene punoljetne učinioce krivičnih djela i za prijavljene, optužene i osuđene maloljetne učinioce krivičnih djela). Ujedno su izrađene i izlazne tabele na osnovu kojih će se prikupljati navedeni podaci. Agencija za statistiku BiH svake godine prikuplja podatke od nadležnih pravosudnih i policijskih institucija u cilju popunjavanja UNODC upitnika o trendovima i operacijama u krivičnom sistemu koji se dostavlja Uredu za drogu i kriminal Ujedinjenih Naroda.

2. MAKROEKONOMSKE STATISTIKE

2.01 Godišnji ekonomski računi

Obračun BDP na nivou BiH Izvršen je obračun BDP za nivo BiH prema proizvodnom pristupu za 2012. godinu u tekućim i stalnim cijenama. Podaci za 2011. i 2012. godinu su publikovani u Saopštenju „Bruto domaći proizvod za BiH 2012. –proizvodni pristup“ na nivou područja djelatnosti (A21).

Izvršen je obračun BDP za BiH prema dohodovnom pristupu za 2012. godinu. Podaci za 2011. i 2012. godinu su publikovani u Saopštenju „Bruto domaći proizvod za BiH 2012. –dohodovni pristup“ na nivou područja djelatnosti (A21).

Izvršen je obračun BDP za BiH prema rashodnom pristupu za 2012. U Saopštenju „Bruto domaći proizvod – rashodni pristup 2012.“ publikovana je revidirana serija podataka od 2007. do 2012. u tekućim cijenama i cijenama prethodne godine kao i serija podataka sa lančano povezanim vrijednostima sa 2010. godinom kao referentnom godinom.

BDP u PPS Svi podaci, neophodni za obračun BDP-a u paritetu kupovne moći su dostavljeni EUROSTAT-u, nakon čega je EUROSTAT objavio zvanične podatke za zemlje učesnice, za period 2010 - 2012. Pripremljeno je Saopštenje BDP-a i stvarna individualna potrošnja (SIP) u standardu kupovne moći (SKM) za 2012.

Obračun ulaganja sredstava u investicije Izvršen obračun ulaganja sredstava u investicije pravnih osoba u 2012. godini. Prethodni podaci su publikovani u Saopštenju „Investicije u 2012.godini“ na nivou područja djelatnosti A21. Konačni podaci su publikovani u Biltenu „Investicije 2012“. Obrada i publikovanje podataka je urađeno prema NACE Rev. 2 klasifikaciji. Implementirana nova klasifikacija u seriju podataka.

**IPA 2011
MPA**

U okviru IPA-2011., Regionalni program, pripremljen je prvi draft ažuriranog Master plana (MP2013). Cilj ove aktivnosti je priprema ažuriranog Master plana iz 2008. u obliku srednjoročnog operativnog plana za razvoj NA BiH za period 2013-2020., kao i opis izvora i metoda za kompilaciju QNA prema proizvodnom pristupu

**MMF
Tromjesečni
BDP**

U okviru MMF-ovog Projekta urađen je obračunu kvartalnog BDP po proizvodnom pristupu za seriju 2006-2012. godina. Procjene su raspoložive za period 2006-2012. na nivou područja NACE Rev. 1. 1. Serije tromjesečnih podataka BDP-a su raspoložive u tekućim cijenama, cijenama prethodne godine te u lančano povezanim vrijednostima u cijenama 2005. U toku je rad na pripremi nove serije 2008-2012. po novoj klasifikaciji NACE Rev 2.

U toku su aktivnosti obračuna kvartalnog BDP po rashodnom pristupu.

NACE Rev. 2

Implementiran je NACE Rev. 2. za seriju podataka od 2005 – 2012. Publikovanje podataka je planirano za početak 2014.

2.02 Statistika cijena

**Indeksi
potrošačkih
cijena u BiH**

Redovno je objavljivano saopštenja o Indeksima potrošačkih cijena za razinu BiH i Brčko distrikt. U istom periodu objavljene su i prosječne potrošačke cijene u Bosni i Hercegovini.

Organizovani su sastanci sa međunarodnim ekspertima sa ciljem uspostavljanja Harmonizovanog indeksa potrošačkih cijena u BiH (HICP).

**Indeks proizvo-
đačkih cijena**

Redovno su prikupljeni, obrađivani i objavljeni podaci o kretanju Indeksa proizvođačkih cijena proizvođača za svih dvanaest mjeseci 2013. godine. Objavljeni su podaci za domaće, strano i ukupno tržište u jedinstvenom saopštenju. Promjenjena je klasifikacija iz NACE-Rev. 1. u NACE 2. Također, urađen je preračun starih podataka po novoj klasifikaciji za prethodni period u kojem su podaci bili dostupni na domaćem i stranom tržištu.

**Evropski
program
poređenja**

U okviru Evropskog programa poređenja – Paritet kupovne moći, Agencija za statistiku je provela sve aktivnosti definirane EUROSTAT-ovim Planom rada za 2013. godinu. EUROSTAT-u su u planiranim rokovima dostavljeni svi potrebni podaci o provedenim istraživanjima: E 13-1 „Kuća i vrt i E 13-2 „Transport, restorani i hoteli“; „Građevinarstvo 2013.“ i „Oprema“ 2013. Dostavljene podatke Eurostat koristi, zajedno sa ostalim neophodnim podacima, za obračun BDP-a u paritetu kupovne moći.

2.03 Statistika robne razmjene sa inostranstvom

**Statistika
vanjske
trgovine**

Agencija za statistiku BiH je vršila redovno mjesečno prikupljanje, obradu i publikovanje podataka o robnoj razmjeni BiH sa inostranstvom i objavila godišnje podatke za 2012. godinu u Tematskom biltenu. Podaci su redovno dostavljani EUROSTAT-u, Ujedinjenim narodima, Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Direkciji za ekonomsko planiranje pri Vijeću ministara BiH i Centralnoj banci BiH u traženoj formi.

Redovno su objavljivani indeksi jediničnih vrijednosti na tromjesečnoj razini.

Agencija za statistiku BiH je ispunila planirane aktivnosti i ciljeve za 2013. godinu u ovoj oblasti uz određene probleme koji su onemogućili provođenje adekvatnih kontrola i poboljšanja tačnosti podataka o robnoj razmjeni. Najvažniji problem je nedostavljanje podataka sa jedinstvenim identifikacionim brojem tvrtki od strane Uprave za indirektno oporezivanje BiH.

3. POSLOVNE STATISTIKE

3.01 Godišnje poslovne statistike

Strukturne poslovne statistike

U području strukturnih poslovnih statistika (SPS) nastavljen je rad na daljem razvoju sveobuhvatnog sistema strukturnih poslovnih statističkih istraživanja za osiguravanje pokazatelja o ekonomskim aktivnostima poslovnih subjekata za BiH i entitete. Cilj uspostavljanja sistema strukturnih poslovnih statistika je proizvodnja konzistentnih i međunarodno usporedivih statističkih pokazatelja sukladno EU SBS (Structural Business Statistics) Regulativi No. 295/2008. Također, razvijen sistem godišnjih strukturnih poslovnih statistika je preduvjet za razvitak kratkoročnih (mjesečnih i tromjesečnih) poslovnih pokazatelja, što uključuje: izradu ponderacionih sistema za izračunavanje različitih agregata u kratkoročnim poslovnim statistikama, ažuriranje podataka statističkog poslovnog registra i izradu varijabli poslovne demografije. Strukturne statistike se koriste i kao značajni inputi za izradu i poboljšanje statistike nacionalnih računa.

Tokom 2013. završeno je redovito SPS istraživanje za referentnu 2011. godinu koje je obuhvatalo sljedeće djelatnosti poslovne ekonomije: prerađivačka industrija; proizvodnja i distribucija struje, plina i vode; građevinarstvo; trgovina; promet i skladištenje; hotelijerstvo i ugostiteljstvo; poslovanje nekretninama; informacije i komunikacije; stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti; administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti i ostale uslužne djelatnosti. Rezultati SPS istraživanja su obrađeni, analizirani i publikovano je saopštenje „Strukturne poslovne statistike—preliminarni rezultati za 2011.“ i tematski bilten „Strukturne poslovne statistike 2011.“. Pripremljen je i publikovan odgovarajući SPS Metodološki dokument. Serija SPS podataka za 2011., po prvi put, prosljeđena je u Eurostat u zahtjevanom formatu.

Na izvršenju aktivnosti razvitka SPS istraživanja i redovnoj proizvodnji varijabli i pokazatelja kontinuirano radi stalna radna grupa sastavljena od metodologa, uzorkaša i IT stručnjaka iz svih statističkih institucija u BiH. Radna grupa posebno radi na sljedećim zadacima: priprema osnovnog plana aktivnosti sa rokovima po pojedinim fazama i izvršiteljima; priprema dizajna SPS upitnika i upustava za popunjavanje upitnika; izrada dizajna za izbor i izbor uzorka; ažuriranje lista osnovnih kontrola za unos podataka i lista izlaznih varijabli i pokazatelja sa načinom njihovog računanja; ažuriranje IT aplikacije za unos i kontrolu podataka, računanje mikro varijabli i pokazatelja, obrada podataka, izrada rezultata istraživanja i procjena totala (grossing up), izrada formata za dostavu SPS podataka i dostava podataka Eurostatu.

U 2013. godini provedeno je SPS istraživanja za referentnu 2012. godinu kojim je proširen obuhvat sa privatnim poslovnim subjektima svrstanim u sljedeća područja ekonomskih djelatnosti: obrazovanje i djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite. Na taj način su obuhvaćene sve ekonomske djelatnosti grupirane u Aneксе I-IV. EU SBS Regulative, što uključuje kompletnu populaciju preduzeća za djelatnosti poslovne ekonomije. Obrađeni podaci obuhvataju sva preduzeća, preduzetnici nisu uključeni.

Kao osnovni okvir za planiranje i provođenje redovitih SPS istraživanja koristi se Statistički poslovni registar, koji je preklasifikovan prema važećoj klasifikaciji djelatnosti - KD BiH 2010. (EU NACE Rev. 2). U istraživanju se koristi kombinovani metod punog obuhvata i uzorka, u zavisnosti od djelatnosti i veličine preduzeća prema broju zaposlenih. Pripremljen je kompletan instrumentarij za provođenje istraživanja (11 različitih formi obrazaca, zavisno od djelatnosti i veličine preduzeća), prikupljeni su, iskontrolirani i obrađeni podaci istraživanja i otpočelo je uređivanje podataka i analiza rezultata istraživanja.

Prema utvrđenom planu, završne aktivnosti na istraživanju bit će finalizovane i publikovat će se rezultati u 2014. Redovna proizvodnja strukturnih poslovnih varijabli i pokazatelja nastavit će se u narednim godinama što će u potpunosti ispuniti zahtjeve iz Aneksa I-IV EU Regulative 295/2008., uključujući i odgovarajuće praćenje ekonomske aktivnosti preduzetnika za sve zahtjevane varijable.

Razvoj i implementacija finansijskih aneksa (Aneksi V –VII) otpočela je u saradnji sa Centralnom bankom, a razvoj poslovne demografije (Aneks IX) uz saradnju sa Statističkim poslovnim registrom. Pripreme aktivnosti na razvoju i implementaciji SPS istraživanja u oblasti poslovnih usluga (Aneks VIII) su otpočele, ali to zahtijeva kreiranje specifičnog okvira za proizvodnju varijabli i pokazatelja za ovaj dio poslovne ekonomije, za šta je potrebno više godina. Statističko praćenje aktivnosti podružnica inostranih preduzeća u BiH, također, otpočelo je u ovom izvještajnom periodu, ali će prvi rezultati biti izvedeni, analizirani i dostavljeni u Eurostat u drugoj polovini 2014.

Proizvodnja strukturnih poslovnih statistika za Bosnu i Hercegovinu i entitete se realizuje uz dobru saradnju i veliki angažman statističkih institucija, a uz stručnu pomoć IPA projekta, što za rezultat ima poboljšanje metode rada i poboljšanje kvalitete proizvedenih statistika, kao i transmisiju zahtjevanih rezultata Eurostatu.

U entitetskim zavodima za statistiku i podružnici Brčko prikupljeni su i obrađeni godišnji podaci o proizvedenim količinama, količinama proizvoda utrošenih za daljnju proizvodnju, promjenama zaliha i prodaji (realizovanja) proizvoda - količinski i vrijednosno i dostavljeni su Agenciji za statistiku BiH. Agencija je obradila dostavljene podatke i objavila službene godišnje podatke o industrijskoj proizvodnji u BiH u 2012. godini. Rezultati su urađeni prema usaglašenoj metodologiji i novoj nomenklaturi industrijskih proizvoda, zasnovanoj na EU PRODCOM listi iz 2012.

Tematski bilten „Industrijska proizvodnja u Bosni i Hercegovini u 2012. godini - PRODCOM rezultati“ pored tabela i grafikona sadrži i tekst sa relevantnim metodologijskim pojašnjenjima.

U cilju pripreme istraživanja o industrijskoj proizvodnji u BiH za 2013. godinu (za koju je važeća PRODCOM lista 2013.) pripremljena je BiH nomenklatura industrijskih proizvoda NIP BiH / PRODCOM 2013., što omogućuje da prikupljeni i obrađeni podaci mogu biti

**Godišnja
statistika
industrijske
proizvodnje**

agregirani suglasno EU zahtjevima. Godišnja revizija EU PRODCOM listi vrši se sa ciljem usklađivanja industrijske nomenklature sa promjenama koje se vrše na nomenklaturama vanjske trgovine (EU/CN i UN/HS).

U BiH je uvedena redovita godišnja praksa da se, za potrebe provođenja godišnjeg istraživanja, objavljena NIP BiH 2010. kontinuirano ažurira sa izmjenama nastalim u EU PRODCOM listi zaključno sa referentnom godinom. To implicira da će se i rezultati za BiH i entitete proizvoditi, publikovati i dostavljati u Eurostat sukladno EU zahtjevima.

Ranije pripremljene tabele povezivanja nomenklature NIP BiH 2010. sa starom NIP BiH 2005., na bazi kojih je izvršeno preračunavanje historijskih serija podataka godišnjeg istraživanja industrije, omogućava publikovanje i dostupnost korisnicima uporedivih serija pokazatelja godišnjeg istraživanja industrije (po proizvodima) za ranije godine prema važećoj nomenklaturi.

Provođenje PRODCOM istraživanja usklađeno je sa rokovima koje je postavila EU za PRODCOM rezultate. Rok za dostavljanje prvih rezultata Eurostatu je 01. 07. tekuće godine za podatke iz prethodne godine, dok je rok za konačne rezultate 30. 09. Rezultati PRODCOM istraživanja za BiH, po prvi put su pripremljeni i dostavljeni u Eurostat u zahtjevanim transmitsijskim formatima. Radi se na daljem unaprijeđenju kvalitete istraživanja.

Godišnja statistika građevinarstva

U 2013. pripremljeni su i objavljeni godišnji rezultati o izvršenim građevinskim radovima u BiH za 2012. Na taj način je nastavljeno redovno godišnje obrađivanje i publikovanje rezultata o izvršenim građevinskim radovima za BiH. Godišnji rezultati ovog istraživanja za BiH publikuju se od 2009. Podaci za BiH za 2012. uključuju i rezultate za Brčko distrikt, što nije bio slučaj za ranije godine. Na osnovu godišnjeg istraživanja su obrađeni i publikovani sljedeći podaci za BiH: vrijednost izvršenih građevinskih radova prema vrstama objekata, prosječan broj radnika na gradilištima u BiH, ukupan broj odrađenih sati radnika na gradilištima, broj i površina završenih zgrada i stanova, završeni stanovi prema građevinskoj veličini i broju soba.

3.02 Kratkoročne poslovne statistike

Mjesečna statistika industrijske proizvodnje

Na osnovu revidirane metodologije izračunavanja indeksa obima industrijske proizvodnje u BiH, nastavljeno je redovno objavljivanje indeksa na nivou BiH. Prema izvršenim detaljnim analizama serija mjesečnih i godišnjih podataka, dostavljenih iz entiteta i BD, evidentirano je da ima dosta pitanja i problema koja su temeljito razmotrena i riješena kroz reviziju metodologije obračuna indeksa i izmjenu odgovarajuće IT aplikacije. U cilju postizanja pune konzistentnosti rezultata za BiH i entitete izvršeno je potpuno usklađivanje metodologijskih i praktičnih rješenja.

U 2013. godini obavljene su sve aktivnosti unaprijeđenja mjesečne statistike industrije vezano za preračun postojećih serija indeksa obima industrijske proizvodnje i prelazak na primjenu novih EU statističkih standarda (Klasifikacija djelatnosti – KD BiH 2010/EU NACE Rev. 2 i Nomenklatura industrijskih proizvoda NIP BiH 2010. /EU PRODCOM 2012.).

Paralelno su obavljene opsežne aktivnosti koje su rezultirale istovremenim prelaskom na obračun indeksa na novu baznu godinu (2010.), uz napomenu da je primjena nove bazne godine i u zemljama EU počela od januara 2013.

Serija mjesečnih indeksa industrijske proizvodnje po prvi put je dostavljena u Eurostat za januar 2013. Serija uključuje (na nove standarde preračunate) mjesečne indekse obima industrijske proizvodnje, a počinje sa indeksima za januar 2006. Podaci se u Eurostat dostavljaju u formi originalnih indeksa, sezonski i kalendarski prilagođenih indeksa i trenda i obuhvataju ukupne indekse obima industrije za BiH, indekse po industrijskim područjima djelatnosti KD BiH 2010. (B,C,D) i indekse po glavnim industrijskim grupacijama (Intermedijalni proizvodi, Energija, Kapitalni proizvodi, Trajni proizvodi za široku potrošnju i Netrajni proizvodi za široku potrošnju). Iste vrste indeksa, ali detaljnije raslojene serije podataka (do nivoa oblasti djelatnosti) redovito se mjesečno publikuju za BiH, entitete i Brčko distrikt.

I pored izuzetno velikog obima i kompleksnost poslova u mjesečnoj statistici industrije u 2013. redovito su pripremani i dostavljani specifični podaci ili podaci u posebnom formatu važnim korisnicima (Direkcija za ekonomsko planiranje BiH, MMF, World Bureau of Metal Statistics, UN Statistics Division, Industrial and Energy Statistics Section i sl.). Također, redovno je odgovarano i na brojne druge upite i zahtjeve ostalih korisnika i dostavljani službeni podaci iz statistike industrije.

Mjesečna statistika turizma

Agencija za statistiku BiH je u 2013. godini nastavila redovno mjesečno pripremanje i publikovanje podataka iz oblasti „statistike smještaja“. Podaci su agregirani na osnovu prikupljenih i obrađenih podataka iz entiteta i Distrikta Brčko BiH. U saopštenju se iskazuju mjesečni i kumulativni podaci o broju dolazaka i noćenja turista prema zemlji prebivališta te smještajnim kapacitetima i raspoloživosti smještajnih objekata (brojem soba i ležaja).

Na osnovu Plana rada i u skladu sa IPA 2008. Twinning projektom, u 2013. su završene aktivnosti poduzete sa ciljem unaprijeđenja statistike smještaja. Pored metodoloških izmjena, u 2013. se počelo sa redizajniranim redovnim mjesečnim istraživanjem o turističkom prometu. (dolasci i noćenja turista). Na taj način izvršeno je usklađivanje podataka za BiH sa važećim preporukama Eurostata u domenu turizma (Supply side of tourism statistics, EU Regulation No. 692/2011.).

Podaci statistike turizma na nivou BiH se pripremaju i redovito dostavljaju za objavljivanje u publikacijama Eurostata i UNWTO: „Potential Candidate countries and European Neighborhood Policy (ENP) countries“ i „UNWTO Compendium and Yearbook of Tourism Statistics“. Redovno je odgovarano i na druge upite i zahtjeve ostalih korisnika i dostavljani su službeni podaci. Izvršena je i redovna samoprocjena za oblasti statistike turizma i uporedivost podataka sa propisanim evropskim standardima i metodologijama (uporabom SMIS + EUROSTAT programa).

Statistika turizma – putovanja domaćeg stanovništva

Također, kroz IPA 2008 Twinning projekat, urađene su sve metodološke i druge pripreme (definiran okvir, dizajn uzorka, pripremljen obrazac) i provedeno je Pilot istraživanje o turističkim putovanjima domaćeg stanovništva (Demand side of tourism statistics, EU Regulation No. 692/2011.). U sadržaju obrasca za Pilot istraživanje uvažene su sugestije dobivene od korisnika podataka (Centralna banka BiH, Direkcija za ekonomsko planiranje BiH i Vanjskotrgovinska komora BiH).

Analiza dobivenih rezultata i korištenog instrumentarija otpočela je krajem godine i bit će završena u prvoj polovini 2014., kada će se definisati metodološki okvir za provođenje redovnog istraživanja.

Neophodno je da se prije početka provođenja redovnog istraživanja steknu odgovarajući preduvjeti, a najznačajniji je okvir populacije zasnovan na konačnim rezultatima Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova. Obzirom da se radi o anketnom istraživanju neophodno je obezbijediti i dodatna finansijska sredstva iz posebnih namjena za plaćanje anketara i terenskog rada.

Tromjesečna statistika građevinarstva

Tokom 2013. Agencija za statistiku BiH je pripremala i redovito publikovala tromjesečne podatke o stambenoj izgradnji u BiH. U publikaciji su prikazani podaci o broju završenih i nezavršenih stanova, kao i površini završenih stanova. Ovi podaci su obrađeni na osnovu podataka dostavljenih iz entiteta, a izvor podataka su poslovne evidencije pravnih subjekata registrovanih u području F- Građevinarstvo.

U tromjesečnom periodu su obrađivani i publikovani podaci iz statističkog istraživanja o građevinskim radovima u inostranstvu. Na bazi istraživanja publikuju se sljedeći podaci: vrijednost izvršenih građevinskih radova u inostranstvu po vrstama radova; vrijednost izvršenih radova po vrstama objekata; vrijednost izvršenih radova po zemljama izvršenja radova; vrijednost novih narudžbi po zemljama ugovaranja za izvještajno tromjesečje; ukupan broj radnika poduzeća koji svoje radove izvode u inostranstvu, kao i ukupan broj izvršenih efektivnih sati rada radnika na gradilištima. Podaci za BiH su obrađeni na osnovu podataka dostavljenih iz entitetskih zavoda za statistiku.

Nastavljene su ranije započete aktivnosti sa ciljem dobivanja i pripreme podataka za obračun indeksa proizvodnje (IPC) za djelatnosti građevinarstva na nivo BiH. Obrađeni su raspoloživi podaci o vrijednosti izvršenih građevinskih radova, broju radnika i efektivnim satima na nivou BiH za period 2006-2013. i izvršene su sve pripreme za računanje i objavu kvartalnih indeksa obima građevinskih radova za BiH od 2014. Na bazi zahtjeva EU regulative za kratkoročne poslovne statistike (EU Short Term Business Statistics, Annex B) i potreba internih korisnika redizajnirano je postojeće mjesečno Građ 21 istraživanje što će od 2014. biti osnova za računanje i objavu kvartalnih indeksa obima građevinskih radova za BiH i entitete. Poduzete su i sve potrebne aktivnosti koje će omogućiti prvu transmisiju indeksa obima građevinskih radova za BiH u Eurostat za prvi kvartal 2014. Serija će uključivati kvartalne indekse počevši sa podacima od prvog kvartala 2006.

Tromjesečno istraživanje o odobrenjima za građenje

Ranije otpočete aktivnosti na kreiranju i dizajniranju novog tromjesečnog istraživanja o odobrenjima za građenje, nastavljene su intenzivno u 2013. i rezultirale su uvođenjem redovnog istraživanja. Nakon provedenog Pilot istraživanja izvršena su sva neophodna podešavanja instrumenata istraživanja i metodologije i otpočelo je provođenje redovnog istraživanja. Urađena je IT aplikacija za unos, kontrolu i obradu podataka. Sukladno EU zahtjevima, istraživanje se provodi i podaci se prikupljaju mjesečno, dok se publikovanje podataka vrši tromjesečno. Publikovanje rezultata redovito će se vršiti od 2014. zbog potrebe pripreme osnova za upoređivanje podataka.

Istraživanje je bazirano na zahtjevima EU regulative za kratkoročne poslovne statistike (EU Short Term Business Statistics, Annex B). Planirano je, da se prva transmisija dobivenih rezultata o građevinskim dozvolama za BiH i za sve kvartale 2013. u Eurostat dostave u prvom kvartalu 2014.

Tromjesečna statistika distributivne trgovine

U cilju smanjenja opterećenja izvještajnih jedinica i statističkog osoblja izvršeno je redukovanje i redizajniranje obrazaca i metodologije kratkoročnog istraživanja distributivne trgovine. Rezultati realiziranih aktivnosti (definisan okvir i izabran uzorak, razvijen sustav šifriranja stavki, razvijena IT aplikacija sa modulima za unos i kontrolu podataka, izračunavanje izlaznih rezultata i procjenu totala) izvršeni su radi provođenja redizajniranog istraživanja u 2013. Kreirani upitnik, pored stavki zahtjevanih važećom EU STS regulativom, uključuje i podatke o raspodjeli prometa u trgovini na malo po robnim skupinama sukladno Klasifikaciji proizvoda po djelatnostima BiH - KPPD BiH 2010. (EU CPA 2008.), radi njihovog korištenja za izračunavanje tromjesečnog BDP-a po rashodnom pristupu.

Kao podloga za publikovanje harmonizovanje i sa EU standardima usuglašene serije indeksa prometa distributivne trgovine, izvršen je preračun raspoloživih entitetskih historijskih podataka i povezivanje sa novom serijom podataka (od januara 2013.) metodom „matched-sampling-a“. Indeksi prometa distributivne trgovine kompiliraju se na temelju podataka dobivenih iz entitetskih zavoda za statistiku i Brčko distrikta. Serija sadržava indekse prometa od prvog tromjesečja 2006., preračunatih na bazu 2010.

U okviru završenog IPA 2008 Twinning projekta realizovane su sve planirane aktivnosti na unaprijeđenju statistike distributivne trgovine sukladno zahtjevima EU STS regulative (Annex D, EU STS Regulation No 1165/98, including amended regulations). Također, pripremljen je metodološki dokument koji će biti finalizovan i publikovan u 2014., zajedno sa rezultatima istraživanja distributivne trgovine za prvo tromjesečje 2014. na nivou BiH.

Mjesečna statistika trgovine na malo

Do kraja 2013. realizirane su sljedeće aktivnosti: izabran okvir istraživanja na osnovu SPR-a, redizajniran i izabran uzorak za 2013., kreiran upitnik istraživanja i pripremljene su upute za njegovo popunjavanje, razvijena IT aplikacija.

U cilju prilagođavanja postojećih vremenskih serija podataka sa podacima dobivenim na temelju redizajniranog tromjesečnog istraživanja korišten je „matched-sampling“ i „overlapping“ i izvršen „backcasting“ postojećih serija podataka i njihov preračun na bazu 2010. godinu.

Uz izvorne bazne indekse prometa obezbijedeno je izračunavanje i publikovanje serija sezonski i kalendarski prilagođenih indeksa i stopa promjena na mjesečnom i godišnjem nivou, u tekućim i stalnim cijenama. Za deflacioniranje prometa trgovine na malo koristi se prilagođeni indeks potrošačkih cijena u BiH.

Sve navedeno implicira da su izvršene aktivnosti u 2013., u statistici trgovine na malo, omogućile publikovanje pokazatelja i transmisiju podataka Eurostatu u skladu sa zahtjevima EU STS regulative (Annex C, EU STS Regulation No 1165/98, including amended regulations).

Tromjesečna statistika prijevoza i skladištenja

Planirano je od početka 2014. godine otpočeti sa redovitim publikovanjem mjesečnih podataka statistike trgovine na malo za BiH.

U 2013. godini realizovane su sljedeće aktivnosti: utvrđen je okvir istraživanja na osnovu SPR-a, redizajn i izabran uzorak za 2013. godinu; kreiran je upitnik sa upustvom za popunjavanje i razvijena je IT aplikacija.

Nastavljeno je redovno provođenje tromjesečnog istraživanja iz oblasti statistike prijevoza i skladištenja u skladu sa zahtjevima EU regulative za kratkoročne poslovne statistike (Annex D, EU STS Regulation No 1165/98, including amended regulations) i iskazanim potrebama internih korisnika. Istraživanje se provodi kombinovanom metodom punog obuhvata i uzorka izabranih preduzeća na osnovu SPR-a.

U saopštenju su iskazani indeksi prometa u uslužnim djelatnostima prijevoza i skladištenja, ukupno i po oblastima djelatnosti KD BiH 2010. Indeksi prometa u prijevoznim i skladišnim djelatnostima agregirani su za razinu BiH na osnovu podataka koje su prikupili i obradili entitetski zavodi za statistiku, te podružnica Agencije za statistiku BiH u Brčko distriktu BiH. Ovo istraživanje je dio sveobuhvatnog tromjesečnog statističkog istraživanja koje se sukcesivno razvija pod jedinstvenim metodološkim okvirom za sve djelatnosti poslovne ekonomije u skladu sa dokumentom "Metodološki okvir za razvitak kratkoročnih poslovnih statistika u BiH". Osnovna forma upitnika, metodologije, dizajna uzorka i STS IT aplikacije moći će se koristiti za pripremu drugih kratkoročnih istraživanja iz oblasti uslužnih statistika, sukladno specifičnim zahtjevima iz regulative.

3.03 Energetska statistika

Statistika proizvodnje, potrošnje i snabdijevanjem energentima

Redovno su publikovana godišnja saopštenja za električnu i toplotnu energiju, ugalj, koks i prirodni gas, za referentnu 2012. godinu. Redovno su publikovana saopštenja kratkoročnih pokazatelja statistike energije (električna energija i gas), za referentnu 2013. godinu.

Agencija za statistiku BiH vrši redovno polugodišnje izvještavanje IEA/EUROSTAT-a o prosječnim cijenama električne energije i cijenama plina distribuiranog plinovodom. Polugodišnje prosječne cijene su prikazane prema propisanim razredima koji su definirani EUROSTAT metodologijom. Cijene su date za dvije vrste krajnjih potrošača, domaćinstava i industriju, kao i cijene sa i bez PDV-a.

Na stranicama EUROSTAT-a mogu se pronaći cijene električne energije i prirodnog plina distribuiranoga plinovodima za BiH i države članice EU-e. Cijene su iskazane u eurima i nacionalnim valutama

3.04 Statistika transporta

Cestovni, željeznički, vazdušni, prijevoz vodenim putevima i sigurnost transporta

Publikovana su tromjesečna i godišnja saopštenja statistike prometa za sljedeće module saobraćaja: cestovni, gradsko-prigradski, željeznički i vazdušni saobraćaj, kao i podaci o prijevoznim sredstvima i infrastrukturi. Publikovano je redovito godišnje i tromjesečno saopštenje statistike telekomunikacija (telekomunikacijska oprema, mreža i usluge).

Rezultat saradnje BHAS-a sa Upravom za indirektno oporezivanje, Graničnom policijom BiH i Ministarstvom sigurnosti BiH je tromjesečno statističko saopštenje "Granični saobraćaj putničkih motornih vozila i putnika".

Izvršeno je redovno međunarodno izvještavanje UNECE upitnika o saobraćajnim nesrećama na putevima i UNECE upitnika o cestovnom i željezničkom saobraćaju.

3.05 Statistički poslovni registar

U 2013. godini intenziviran je rad na razvoju i usuglašavanju BiH Statističkog poslovnog registra (SPR) prema EU Regulativi za statistički poslovni registar (Statistical Business Register Regulation EC No. 177/2008.), kojom se uspostavlja jedinstveni okvir poslovnih registara za statističke potrebe u zemljama članicama EU. Završena je implementacija IPA 2008. projekta u području Statističkog poslovnog registra sa ciljem unapređenja kvalitete podataka o preduzećima i intenziviranja korištenja Statističkog poslovnog registra kao jedinstvenog okvira za provođenje statističkih istraživanja za cijelu državu. Uveden je princip da sva poslovna istraživanja koriste SPR kao obavezan okvir. Zajedno sa zemljama regiona u toku je realizacija IPA MBP 2011.

Ranije pripremljeni Petogodišnji razvojni plan Statističkog poslovnog registra za period 2013-2017., aktualiziran je i usaglašen na nivou tri statističke institucije BiH. Aktivnosti iz plana su, po godinama realizovanja, obuhvaćena Statističkim programom Bosne i Hercegovine za period 2013-2017.

U cilju omogućavanja primjene klasifikacije djelatnosti KD BiH 2010. u statističkim istraživanjima i njihovim rezultatima, u ranijem periodu izvršeno je statističko prešifriranje ekonomske djelatnosti poslovnih subjekata – preduzeća. Tokom 2013. izvršeno je prešifriranje poslovnih subjekata – poduzetnika i na taj način je finalizovan projekat implementacije KD BiH 2010 u SPR.

Intenziviran je rad na ažuriranju podataka Statističkog poslovnog registra (SPR) iz statističkih istraživanja te na poboljšanju obuhvata i kvalitete podataka. Za ažuriranje SPR-a koristili su se podaci prikupljeni iz različitih statističkih istraživanja, kao što su stukturane poslovne statistike, industrija, građevinarstvo, trgovina, promet i istraživanje o radnoj snazi.

Pripremljeno i provedeno posebno istraživanje o jedinicama Statističkog poslovnog registra. Na osnovu provedenog istraživanja ažurirani su određeni podaci poslovnih subjekata u SPR-u.

Stečena iskustava biće korištena za kontinuirana godišnja SPR istraživanja koja će se, uz neophodne modifikacije, redovno provoditi u zavisnosti od prioriteta dogovorenih sa korisnicima SPR-a.

Poboljšanje kvalitete i obuhvata SPR-a provodi se, velikim dijelom, ažuriranjem podataka uz upotrebu podataka iz različitih administrativnih izvora. Sa aspekta upotrebe SPR-a osobito je važno raspolaganje sa ažurnim podacima o broju zaposlenih i ostvarenom prometu, koji predstavljaju ekonomske stratifikacione varijable. Kao osnovni izvor za te podatke trenutno se koriste podaci iz godišnjih finansijskih izvještaja. Uspostavom jedinstvenih sustava za registrovanje, kontrolu i prikupljanje doprinosa i poreza na plaće i zarade, za koji su nadležne entitetske porezne uprave, stvoreni su uvjeti za korištenje podataka o broju zaposlenih iz tih baza, što predstavlja kvalitetniji i ažurniji izvor. Tokom 2013. počele su značajnije aktivnosti vezane za korištenje baza podataka jedinstvenog sustava. Nastavljena je saradnja sa CBBiH u vezi sa korištenjem baze transakcijskih računa za popravljavanje kvalitete podataka koji se odnose na aktivnost/neaktivnost jedinica SPR-a.

U 2013. nastavljena je izrada i objavljivanje saopštenja o broju preduzeća (bez preduzetnika) u SPR-u.

Saopštenje sadrži podatke o broju preduzeća razvrstanih po ekonomskim djelatnostima, klasama zaposlenih i klasama prihoda. Saopštenje „Osnovni podaci o preduzećima u Statističkom poslovnom registru“ također, priprema se i objavljuje u redovnoj godišnjoj periodici. Saopštenje sadrži podatke o broju zaposlenih i prihodima za sva preduzeća koja su podnijela godišnje finansijske izvještaje i daje pregled po mikro, malim i srednjim preduzećima, a prema preporuci i kriterijima Evropske komisije (EC/2003/361). Nastavljene su aktivnosti na realizovanju specifičnih zahtjeva internih i eksternih korisnika za različite potrebe, uključujući i ekonomske analize. Pripremljen je i publikovan dokument „Metodologija i rezultati istraživanja za unapređenje kvalitete podataka u Statističkom poslovnom registru u 2012. godini“.

Redovno se radi na međunarodnim izvještajima i dostavljanju podataka za godišnje izvještaje „EUROSTAT Annual Business Register Questionnaire“, godišnje izvještaje za UNECE i godišnje izvještaje za Svjetsku banku „World Bank Group Entrepreneurship Survey“. Procjene o usuglašenosti BiH SPR sa EU redovno se daju u EUROSTAT Compliance Monitoring (SMIS+).

Svi poslovi na SPR-u podrazumijevaju blisku saradnju sa entitetskim zavodima za statistiku i zahtjevaju neophodnu i stalnu podršku IT sektora, što uključuje doradu aplikacija, izradu novih alata za pretraživanje baze, kao i realizovanje svih korisničkih zahtjeva. U tom smislu, ostvareno je daljnje unaprjeđenje ranije postignutog.

Suglasno Protokolu za razmjenu podataka unutar statističkog sistema BiH, potpisanom u 2012. godini, tražilo se rješenje za prevazilaženje problema dostave individualnih podataka o ekonomskim karakteristikama u bazu SPR. Rješavanje tih pitanja nastavlja se i u 2014.

4. STATISTIKA POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I RIBARSTVA

4.01 Statistika poljoprivrede

Statistika biljne proizvodnje

U statistici biljne proizvodnje u 2013. godini osnovni podaci su se producirali, agregirali i objavljivali za razinu BiH. Usuglašenost sa međunarodnim standardima je poboljšana, naročito po pitanju glavnih pokazatelja i liste nedostajućih usjeva (površine u ha, proizvedene količine i prosječan prinos) u skladu sa regulativom Vijeća 543/2009/EC. Agregirani su podaci o ostvarenim prinosima ranih i kasnih usjeva za razinu BiH za glavne grupe i vrste usjeva: žitarice, industrijsko bilje, mahunarke, povrće i stočno krmno bilje, voće i grožđe. Agencija za statistiku BiH dostavlja podatke EUROSTAT-u i FAO-u. U sklopu IPA 2011 MBP, komponenta Statistika usjeva, u saradnji sa ekspertom Eurostata unaprijeđena je statistika biljne proizvodnje: urađena je vremenska serija za usjeve 2007-2012. (površina, proizvodnja, prinos/vlažnost, kao i izvještaj o signifikantnim, nesignifikantnim i usjevima koji se ne uzgajaju u BiH). Izvještaj je dostavljen Eurostatu putem Edamis web aplikacije. Od 01. do 10. decembra 2013. provedeno je Pilot godišnje istraživanje farmi (400) kojim se testirala metodologija i obrazac sa relevantnim indikatorima biljne i stočne proizvodnje, uključujući bilanse.

Projekat je finansiran kroz IPA 2011. MBP. Rezultati će se koristiti za unaprjeđenje postojećih redovnih istraživanja u dijelu biljne i stočne proizvodnje

Statistika stočarstva, mlijeka i jaja

Redovno se prikupljaju, obrađuju i diseminiraju podaci o brojnom stanju stoke i stočne proizvodnje, kao i agregiranje podataka klanja stoke i peradi u klaonicama na osnovu usklađenih istraživanja u obje entitetske statistike i podružnici Brčko. Podaci su dati po vrstama domaćih životinja i kategorijama. U toku 2013. godine u sklopu IPA 2011. MBP, komponenta Statistika stočarstva počeo je rad na unapređenju statistike stočarstva odnosno dodatno usklađivanje pokazatelja sa regulativom Vijeća broj 1165/2008. kategorije stoke i peradi. Vršiti se izvještavanje EUROSTAT-u (brojno stanje stoke i podaci o proizvedenom mesu).

U 2013. godini provedena su mjesečna istraživanja prikupljenja kravljeg mlijeka i mliječnih proizvoda u mljekarama, dok je na osnovu Pilot istraživanja uvedeno i Godišnje istraživanje o ulazu sirovog mlijeka i proizvodnji mliječnih proizvoda (sve vrste mlijeka). Mjesečni podaci su prosljeđeni Eurostat-u putem eDAMIS web aplikacije. Pokazatelji i periodičnost su prilagođeni Direktivi Vijeća 96/16/EC i odluci komisije 97/80.

U saradnji sa entitetskim statističkim zavodima u 2013. godini uvedena su i pokrenuta 2 redovna istraživanja (dizajnirani su upitnici i metodologije):

- Mjesečni izvještaj o aktivnosti valionica/inkubatorskih stanica
- Godišnji izvještaj o strukturi valionica/inkubatorskih stanica

4.02 Poljoprivredne strukture

Popis poljoprivrede

Aktivnosti poboljšanja statistike poljoprivrede po pitanju strukturnih statistika planirane u 2013., su bila kao i u 2012. godini ograničena. Nisu u potpunosti ispunjeni planirani zadaci.

Planirani zadaci vezani za Popis stanovništva su realizovani i to: implementiran je set pitanja iz poljoprivrede unutar obrasca P-2 Popisa stanovništva, čime će se u 2014. godini dobiti adresar poljoprivrednih gazdinstava, kao puni okvir za budući popis poljoprivrede. Planirane aktivnosti po pitanju pripreme Zakona o popisu poljoprivrede nisu realizovane, kao i aktivnosti vezane za samu Pripremu popisa poljoprivrede. Nema zajedničkog stava po pitanju jedinstvenog zakonskog okvira, o čemu je Agencija za statistiku BiH tokom 2013. godine redovno izvještavala VM BiH i druge relevantne institucije. Proces priprema za popis poljoprivrede je zaustavljen te postoji mogućnost da EU delegacija otkáže projekat vezan za pripreme Popisa poljoprivrede iz IPA 2012., ako se ne usvoji jedinstvena legislativa.

Agencija za statistiku BiH je mišljenja da se Popis poljoprivrede u BiH (kao najvažnije i veoma skupo i kompleksno istraživanje) ne može provesti bez donošenja Zakona o popisu poljoprivrede iz razloga definiranja datuma popisa, organizacije, obezbjeđenja sredstava i dr.), kao što je praksa u svim susjednim zemljama i zemljama EU. Vijeće ministara BiH je krajem 2013. godine zadužilo Agenciju za statistiku da u saradnji sa entitetskim statističkim zavodima iznađu zajedničko rješenje po ovom pitanju

4.03 Poljoprivredni računi i cijene

Statistika cijena u poljoprivredi

U 2013. godini nastavljen je rad na poboljšanju statistike cijena outputa i inputa u poljoprivredi. Objavljene su godišnje cijene i indeksi cijena na tromjesečnoj (QI-IV 2012.) i godišnjoj razini za vremensku seriju 2010-2012. za razinu BiH (2010=100). Na osnovu provedenih tromjesečnih istraživanja od strane entitetskih statističkih zavoda cijena inputa. Izvršen je eksperimentalni obračun ekonomskih računa u poljoprivredi za vremensku seriju 2005-2012. U sklopu IPA 2011 MBP, komponenta statistika ekonomskih računa u poljoprivredi i cijene, u 2013 u saradnji sa ekspertima Eurostat-a izvršena je korekcija indeksa cijena i pondera kod output-a, kao i unaprijeđenje eksperimentalnog obračuna pojedinih elemenata ekonomskih računa u poljoprivredi. Projekat se nastavlja i u 2014. godini.

4.04 Statistika šumarstva

Istraživanja o proizvodnji i cijenama šumskih sortimenata

Provodi se glavno istraživanje o proizvodnji, prodaji i zalihama šumskih sortimenta. Podaci o proizvodnji šumskih sortimenta se redovno prikupljaju od strane entitetskih statističkih zavoda na temelju mjesečnih istraživanja (proizvodnja, prodaja i zalihe). Agencija za statistiku BiH u 2013. godini je publikovala tromjesečna i godišnja saopštenja. Podaci su dostavljeni UNECE-u kroz zajednički upitnik UNECE/FAO/EUROSTAT (JFSQ), koji je obuhvatio i set podataka:

- Kompiliranih podataka PRODCOM rezultata, primarne i finalne prerade drveta, celuloze i papira iz godišnjeg istraživanja statistike industrije;
- Vanjskotrgovinskih bilansi proizvoda šumarstva i prerade drveta, celuloze i papira.

Na bazi gornjih podataka o proizvodnji šumskih sortimenata izvršena je energetska kalkulacija i popunjen je upitnik o energiji drveta (JWEE) za vremensku seriju 2009-2011.) koji je prosljeđen UNECE-u.

Provedena su redovna istraživanja apsolutnih cijena šumskih sortimenata na tromjesečnoj razini u 2013. godini.

U 2013. godini urađen je metodološki temelj i provedeno je redovno istraživanje o ekonomskim računima u šumarstvu od strane entitetskih statističkih zavoda.

4.05 Statistika ribarstva

Pilot istraživanje o akvakulturi

U 2013. godini kompilirani su podaci entitetskih statističkih zavoda o akvakulturi na osnovu redovnog istraživanja.

Podaci koji su prikupljeni odnose se na podatke o proizvodnji, strukturi objekata, vrijednosti proizvodnje i radnoj snazi. Indikatori su u potpunosti usklađeni sa Uredbom EU broj 762/2008.

5.01 Strategija Evropa 2020. i strategija održivog razvoja

Strategija Evropa 2020. i strategija održivog razvoja

BHAS je u saradnji sa drugim institucijama relevantnim u BiH za pitanja okoliša osigurala podatke i pripremila drugi tematski bilten „Okoliš, energija, transport 2012.“. Tematski bilten je strukturiran po oblastima okoliša i prikazuje dostupne indikatore (pokazatelje) za određene oblasti okoliša; klimatske promjene, voda, otpad, zrak, energija, transport. Indikatori predstavljaju mjere stanja i pritiska, a koji su preporučeni kao važni sa stajališta nacionalnih i međunarodnih zahtjeva i razumljivi široj javnosti. U biltenu su prikazani CORE set indikatori Evropske Agencije za okoliš (EEA) i ključni indikatori UNECE radne grupe za razvoj indikatora (www.unece.org/env/europe/monitoring/). Tematski bilten je poslan svim relevantnim institucijama u zemlji i šire. OSCE u BiH je dostavio Upitnik za izradu Drugog nacionalnog izvještaja o implementaciji Arhuske konvencije u BiH. BHAS je odgovorila na pitanja iz Upitnika koja obuhvataju period od Prvog nacionalnog izvještaja (tačnije od 2011. pa nadalje).

5.02 Statistika okoliša

Statistika otpada i opasnih supstanci

U cilju što kvalitetnijeg provođenja statističkog istraživanja o nastalom otpadu u sektoru F-Građevinarstvo, urađen je Radni dokument „Građevinski otpad i otpad od rušenja objekata“. U okviru dokumenta urađeni su faktori koverzije obim-težina za građevinski otpad. Cilj je unaprijediti kvalitet podataka statistike otpada, a također je namijenjen radu statističara u provođenju Pilot istraživanja u 2013. godini i što kvalitetnije obrade podataka. Radni dokument je poslan svim relevantnim institucijama na korištenje, a postavljen je i na službenu stranicu BHAS-a:

http://www.bhas.ba/metodoloskidokumenti/RD_STAT_GRO_2013_001_01_Bos.pdf

Na radionici „Provođenje politike otpada u zemljama Zapadnog Balkana“ u prostorijama Evropske Agencija za okoliš, naglašena je uloga BHAS-a u BiH kao NRC za otpad za EIONET i međunarodno izvještavanje, uključujući i njenu ulogu u pružanju pravovremenih i relevantnih podataka za otpad usklađenih sa međunarodnim i nacionalnim zahtjevima. EEA je iskazao interes da se BHAS radni dokument dostavi u EEA kako bio bio dostupan zainteresiranima, što je i urađeno. BHAS je uzela aktivno učešće na tri EEA Eionet webinar-a, sa sljedećim temama: građevinski otpad; efikasnost korištenja resursa; industrijska simbioza. Publikovano je redovito godišnje saopštenje „Javni odvoz i odlaganje komunalnog otpada“. Federalni zavod za statistiku je izvršio ispravke statističkih podataka, iz tog razloga izvršene su ispravke saopštenja o komunalnom otpadu za BiH. Izvršeno je izvještavanje Eurostat-a preko e-DAMIS portala (Dataset WASTE_MUNWAS_A), sa korigovanim podacima za komunalni otpad za period 2008-2012.

Statistika voda

Redovno su publikovana godišnja istraživanja statistike voda za referentnu 2012. godinu. BHAS je poboljšala izvještavanje OECD/Eurostat Zajedničkog upitnika za kopnene vode (Joint Questionnaire for Inland Waters - ENVJQWTR_TB1TO7_A2_BA) sa podacima o stanovništvu povezanom na uređaje za tretman otpadnih voda, kapacitetu uređaja za tretman otpadnih voda, proizvodnji mulja i odlaganju suhe materije.

5.03 NUTS klasifikacija

Prijedlog Nomenklature

U skladu sa obavezama iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, koji je na snazi između BiH i država članica EU, određena je obaveza usklađivanja pravnih propisa BiH sa odredbama EU (acquis), kao i obaveza da do kraja pete godine (juni 2013.) od stupanja na snagu ovog Sporazuma BiH dostavi Evropskoj komisiji svoje iznose BDP-a po glavi stanovnika, usklađene na nivo NUTS-a II.

Interresorna radna grupa pripremila je Nomenklaturu statističkih teritorijalnih jedinica za BiH za NUTS1 i NUTS2 nivo, a u skladu sa odredbama Uredbe EP i Vijeća br. 1059/2003./EC o uspostavi NUTS klasifikacije. Vijeće ministara BiH je na 47. sjednici održanoj 25. 04. 2013. godine dalo saglasnost na Prijedlog Nomenklature statističkih teritorijalnih jedinica u BiH za nivo NUTS1 i NUTS2. Agencija za statistiku BiH je 29. 04. 2013. uputila Prijedlog klasifikacije prostornih jedinica za statistiku u BiH ka Direkciji za Evropske integracije, zajedno sa uporednim prikazom o usklađenosti normativnog akta sa *acquis-em* u skladu sa članom 2. (3) Odluke o instrumentima za usklađivanje zakonodavstva BiH sa pravnom tečevinom Evropske unije. Nakon što je DEI potvrdio da je Prijedlog Nomenklature statističkih teritorijalnih jedinica usklađen sa *acquis-em*, isti je poslat ka EUROSTAT-u na konačnu potvrdu.

5.04 Nauka, tehnologija, inovacije

Statistika nauke i tehnologije

Ministarstvo civilnih poslova BiH u skladu sa obavezama i opredjeljenjem BiH za integraciju u Evropsko istraživačko područje ima obavezu pripreme dokumenata, za koje su neophodni pouzdani statistički podaci za oblast nauke, tehnologije i inovacija. U okviru EU projekta „Izgradnja institucionalnih kapaciteta tri inovacijska centra i sektora za istraživanje u BiH“, uspostavljena je Komponenta 3 - Izvršenje akcionog plana NTI statistike kako bi se osigurao minimalan set podataka prema Eurostat/OECD zahtjevima do 2015. godine. U okviru podaktivnosti održane su radionice sa ciljem usklađivanja statističkih obrazaca i metodologije za prikupljanje podataka. Rezultat provođenja statističke aktivnosti je po prvi puta publikovalo godišnje statističko saopštenje „Istraživanje i razvoj“ sa podacima za 2012. godinu.

Statistika inovacija

Ministarstvo civilnih poslova BiH učestvuje u projektu izrade Regionalne naučne strategije zemalja Zapadnog Balkana, koju vode Svjetska banka i Regionalno vijeće za saradnju (RCC). Jedna od komponenti projekta je izrada pregleda istraživačkog i inovativnog sistema u BiH, sa osvrtom na istraživačko-razvojnu i inovativnu strategiju Zapadnog Balkana. U okviru EU projekta „Izgradnja institucionalnih kapaciteta tri inovacijska centra i sektora za istraživanje u BiH“, održana je radionica sa ciljem dizajna upitnika za statističko istraživanje o inovacijama. Krajem 2013. godine provedeno je Pilot istraživanje „Inovativne aktivnosti preduzeća“, referentni period 2010-2012. Prikupljeni su podaci o inovacijama proizvoda, procesa, inovacije u marketingu i preduzećima, koji su u fazi analize i obrade sa ciljem dizajna upitnika za statističko istraživanje o inovacijama.

6.01 Klasifikacije

Klasifikacija djelatnosti

Primjena Klasifikacije djelatnosti KD BiH 2010. urađene u prethodnom periodu, počela je 01. 01. 2011. KD BiH 2010. je potpuno usuglašen sa EU važećom klasifikacijom djelatnosti (NACE Rev. 2. European Classification of Economic Activities, Regulation No. 1893/2006.). Statistička primjena klasifikacije djelatnosti podrazumjeva obavezu prešifriranja i usuglašavanja ekonomske djelatnosti poslovnih subjekata u BiH. U ranijem periodu izvršeno je statističko prešifriranje ekonomske djelatnosti poslovnih subjekata - preduzeća, dok je u toku 2013. izvršeno prešifriranje poslovnih subjekata - preduzetnika.

Sukladno zahtjevima brojnih korisnika, a sa ciljem efikasnije provedbe KD BiH 2010., pravilnog tumačenja, razvrstavanja i preregistracije poslovnih subjekata, u 2013. godini redovno se radilo na pripremi i davanju odgovora na postavljene upite. Pripremana su detaljna obrazloženja i tumačenja nove klasifikacije i njene upotrebe za određivanje glavne i sporednih djelatnosti.

Također, davana su upute za pravilno korištenje ranije izrađenih i na web stranici objavljenih alata za pregledanje KD BiH 2010, koji uključuju Tabele veza, Abecedni indeks klasifikacije djelatnosti KD BiH 2010. i e-pretraživač.

U 2013. nastavljena je provedba klasifikacije djelatnosti KD BiH 2010. u Strukturnim poslovnim statistikama, PRODCOM istraživanju i svim redizajniranim poslovnim istraživanjima. Obavezna je primjena KD BiH 2010. u svim novim istraživanjima u BiH.

Klasifikacija proizvoda

Klasifikacije proizvoda po djelatnostima - KPPD BiH 2010. (standard CPA 2008., „European Classification of Products by Activity“, EU Regulativa br. 451/2008.) je završena u prethodnom periodu. U 2013. realizovane su aktivnosti, čiji je cilj bila pomoć u implementiranju u smislu detaljnog tumačenja klasifikacije proizvoda i njene upotrebe, kao i korištenja pripremljenih tabela veza za statističke i druge namjene.

Nomenklatura industrijskih proizvoda

Nomenklatura industrijskih proizvoda BiH 2010. (NIP BiH 2010.), zasnovana je na klasifikacije djelatnosti KD BiH 2010. (EU NACE Rev. 2.), KPPD BiH 2010. (EU CPA 2008.) i EU PRODCOM listi 2010. (EU Regulativa br. 163/2010. - Products of European Community) i EU regulativama br. 3924/91, 912/2004., službeno je objavljena u „Službenom glasniku BiH“ br. 12/11.

Međutim, iz obaveze godišnjeg usklađivanja EU PRODCOM liste (Nomenklature industrijskih proizvoda) sa nomenklaturama vanjske trgovine (EU/CN i UN/HS) proizilazi i obaveza godišnjeg usklađivanja osnovne NIP BiH 2010. sa važećim EU PRODCOM listama.

Zbog toga je u 2013., za potrebe provođenja godišnjeg istraživanja IND-21/ PRODCOM 2013. pripremljena nomenklatura „NIP BiH/ PRODCOM 2013.“, što će omogućiti potpuno poređenje BiH podataka po industrijskim proizvodima sa podacima zemalja EU.

Osim toga, za potrebe provođenja mjesečnog istraživanja industrije u 2014. i nadalje, a u cilju izračuna indeksa obima industrije po novoj unaprijeđenoj metodologiji, pripremljena je i objavljena elektronska verzija revidirane NIP BiH 2010. nomenklature.

Nomenklatura uključuje: sve izmene nastale na EU listama industrijskih proizvoda od

2010 do 2013., razradu pojedinih proizvoda za specifične BiH potrebe te izmjenjene jedinice mjere za određene proizvode.

Klasifikacija zanimanja

U toku 2013. godine baza Klasifikacije zanimanja je prilagođena potrebama provođenja Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova u BiH u 2013. godini, odnosno pripremljen je Tezaurus zanimanja za potrebe Popisa.

6.02 Obuke

Obuka osoblja

Obuka statističara putem međunarodne saradnje, radionica, učešća u radu radnih grupa evropskih statističara je kontinuiran proces.

6.03 IT podrška, standardi i alati za statističku proizvodnju

Popisne aktivnosti IT

Realizovane su aktivnosti koje su vezane za provođenje Popisa stanovništva u BiH i to:

- Razvijen je Informacioni sistem za praćenje popisnih aktivnosti (CMIS) koji je pružio neophodne informacije za kvalitetno upravljanje tokom popisa. Sistem se sastojao od više modula i to: izbor popisivača i instruktora, automatsko generisanje ugovora za učesnike u Popisu, dnevni progres terenskog rada putem SMS sistema izvještavanja, Izvještaji državnih i entitetskih instruktora, praćenje materijala i obračun naknada za sve učesnike terenskog rada
- Aktivno učešće u izvještavanju i analizi pristiglih podataka sa terena
- Priprema i objavljivanje prvih rezultata
- Završen i testiran sistem za obradu podataka, koji uključuje neophodnu opremu i aplikacije (skeniranje, OCR, šifriranje, kontrole)
- Pripremljen je protokol o sigurnosti i zaštiti podataka tokom obrade
- Pripremljen je dokument zaštita individualnih podataka
- Razvijena je aplikacija za potrebe zaštite individualnih podataka

Aplikacije i baze podataka

Trenutno se u Agenciji za statistiku BiH koristi 35 aplikacija koje služe kako za unos tako i za obradu podataka dobijenih iz istraživanja.

Na već postojećim aplikacijama se kontinuirano rade unapređenja i izmjene u skladu sa potrebama istraživačkih odjeljenja.

Kontinuirano se radi na dizajnu i razvoju novih aplikacija za potrebe statističkih istraživanja, kao i na aplikaciji za podršku za kratkoročne poslovne statistike u Sektoru poslovnih statistika, koja će se koristiti za unos i obradu podataka svih tromjesečnih istraživanja kao i mjesečnog izvještaja Trgovina na malo.

Metapodaci

Pripremljen i usvojen dokument Strategija razvoja sistema metapodataka u statističkom sistemu Bosne i Hercegovine.

ICT infrastruktura

Nastavljeno je realizovanje aktivnosti na unapređenju IT infrastrukture kroz:

- Instaliran i konfigurisan sistem za obradu podataka u Centralnom mjestu za obradu podataka u Istočnom Sarajevu (100 računara, virtuelni centar, aplikacijski serveri, serveri baza podataka, neophodni serveri i servisi za nesmetano funkcionisanje sistema)

- Instalirana i konfigurirana oprema za potrebe rezervnog data centra u Brčko distriktu BiH.

6.04 Informisanost i diseminacija

Publikacije, saopštenja, web stranica, Intranet

Odjeljenje za uredništvo je u skladu sa Kalendarom za objavljivanje statističkih podataka u protekloj, 2013. godini publicirao:

- 237 saopštenja sa statističkim podacima za različite referentne periode
- 15 godišnjih tematskih biltena za specifične statističke oblasti
- 5 metodoloških dokumenta

Sve objavljene publikacije i saopštenja su lektorirana i pripremljena na sva tri lokalna jezika hrvatski, bosanski, srpski te engleski jezik.

Kao i prethodnih godina radilo se na izdavanju publikacija, podataka i informacija, dostavi različitih vrsta materijala putem pošte/presa/mail-a, odgovaranju na pitanja korisnika i novinara.

Rješavani su korisnički zahtjevi iz publikovanih podataka ili putem posebne obrade; pružena je pomoć korisnicima pri traženju podataka i pretraživanju baza podataka; redovno se vršilo informiranje o najnovijim statističkim publikacijama prema planu publikovanja; ažurirani su i pravovremeno popunjavani upitnici međunarodnih organizacija, održavane su redovne mjesečne press konferencije i tematske konferencije.

Priprema materijala za Popis

U skladu sa Zakonom o popisu stanovništva u Bosni i Hercegovini 2013. godine, (Sl. Gl. BiH br. 10/12. od 07. 02. 2012. godine) Sektor za diseminaciju je učestvovao u aktivnostima pripreme materijala koji su se koristili prilikom Popisa stanovništva, domaćinstva i stanova u BiH 2013. godine. Priprema materijala je podrazumijevala prijevod, lektorisanje, prijelom, dizajn, štampu.

Javna kampanja za Popis

Aktivnosti javne kampanje su uključivale: redovno informisanje građana o značaju i koristima Popisa, pripremu i realizaciju Popisa, rad na pripremi i realizaciji javne kampanje, komunikaciju sa medijima prije, tokom i poslije Popisa, informiranje građana o postpopisnoj anketi, preliminarnim rezultatima i pripremanju za unos i obradu podataka Popisa, te održavanje redovnih statističkih press konferencija.

Aktivirana je web stranica www.popis2013.ba na kojoj su se nalazili i još uvijek se nalaze svi podaci koji se tiču Popisa 2013.

U okviru javne kampanje za Popis u raznim medijima je objavljeno 2.855 saopštenja za javnost, izjava za medije direktora i zamjenika direktora i odgovora na pitanja novinara.

Objava rezultata Popisa 2013

Objava rezultata u dijelu koji se odnosi na objavu rezultata Popisa, Planom publikovanja definisano je 15 knjiga unutar kojih su definisani načini objavljivanja – print, elektronička objava, USB, CD, kao i sadržaj svih knjiga: naslov knjige, predgovor, metodološka objašnjenja, grafičke prezentacije podataka, tabelarni prikaz – tabele sa sadržajem i administrativnim, tj. geografskim razinama objave, prilozi.

Paralelno sa navedenim aktivnostima, Sektor za diseminaciju je radio na uspostavljanju on-line baze podataka u PC Axis-u.

Do sada je urađena i pripremljena baza sa preliminarnim podacima Popisa 2013. Zajedno sa kolegama iz entitetskih statistika urađena je detaljna analiza i usuglašavanje prvih 5 knjiga.

Twinning program

U 2013. godini održane su i 4 misije twinning-a sa statističkim uredom Danske na temu:

- Obuka PC Axis,
- Izrada Strategije diseminacije II.,
- Interakcija sa korisnicima,
- Obuka PC Axis,
- Obuka PC Axis.

6.05 Međunarodna saradnja i evropske integracije

Realizovane aktivnosti

Odjel za međunarodnu saradnju i evropske integracije implementira različite aktivnosti za ispunjenje svojih zadataka:

- Kontakti sa međunarodnim organizacijama i institucijama (1)
- Učestvovanje predstavnika statističkih institucija na različitim međunarodnim sastancima i obukama (2)
- Koordinacija donatorske pomoći i implementiranje različitih projekata (3)
- Koordinacione aktivnosti u regionalnim programima pomoći (koji obuhvataju više zemalja) (4)
- Programiranje i priprema prijedloga za buduće projekte (5)
- Regionalna i bilateralna saradnja (6)
- Dostavljanje podataka EUROSTAT-u i drugim organizacijama (putem različitih upitnika i aplikacija) (7)
- Horizontalne aktivnosti - Koordinacija unutar statističkog sistema BiH (8)
- Aktivnosti vezane za Evropske integracije: izvještavanje o izvršavanju obaveza proizašlih iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa EU, Evropskog partnerstva i drugih relevantnih dokumenata; praćenje napretka u statistici i izvještavanje (9)
- Organizacija sastanka (10)
- Prevođenje (11)

Najvažnije realizovane aktivnosti

1. Kontakti sa međunarodnim institucijama i organizacijama su bili intenzivni i u 2013. godini. Kao i obično, najintenzivnija je bila komunikacija sa EUROSTAT-om.

U okviru priprema za Popis stanovništva i domaćinstva u BiH organizovane su redovne misije međunarodne posmatračke misije za popis (eng. *IMO- International Monitoring Operation.*). IMO misije u BiH su se implementirale u saradnji sa EUROSTAT-om, Vijećem Evrope i Delegacijom EU u BiH. Rad IMO tima je reguliran memorandumom koje je Vijeće ministara BiH potpisalo sa Vijećem Evrope. Odjeljenje za međunarodnu saradnju i EI je bio zadužen za kontakte sa IMO misijom, organizaciju sastanaka u BiH i

koordinaciju u okviru statističkog sistema. U 2013. godini je održano devet zvaničnih misija IMO tima i niz dodatnih sastanaka.

U septembru 2012. godine, nakon potpisivanja ugovora sa MMF-om, Pismom namjere koje je BiH dostavila u MMF, preuzeta je i obaveza pristupanja GDDS izvještavanju u okviru MMF-a. U aprilu (15. 4.) 2013., BiH je zvanično pristupila GDDS-u i počela sa izvještavanjem u traženom formatu. Predstavnik MMF je u martu 2013. boravio dvije sedmice u BiH i međunarodna saradnja je bila odgovorna za organizaciju ove misije i finalne verzije podataka koji su dostavljeni u MMF.

Od ostalih, izdvajaju se intenzivni kontakti u vezi realizovanja projekata sa donatorima: EU, SIDA, GIZ, MMF.

2. Učešće BiH predstavnika na različitim međunarodnim sastancima – kao npr. sastancima radnih grupa u organizaciji EUROSTAT-a i raznih međunarodnih organizacija je bilo omogućeno najčešće putem donatorskih sredstava (ugl. kroz IPA 2011. MBP, i GIZ). Učešće na dijelu sastanaka je finansirano i vlastitim sredstvima. Tako su statističari iz sve tri institucije (a naročito iz Agencije) i iz skoro svih oblasti imali priliku učestvovati na relevantnim međunarodnim sastancima. Zbog povećanih obaveza u vezi priprema Popisa stanovništva, BHAS u 2013. nije imala predstavnike na redovnim godišnjim sastancima (kojima prisustvuju predstavnici sa razine države) kao što su: UNSD u New York-u, UNECE u Ženevi, DGINS-a u Holandiji i PGSC-a satanku koji je u 2013. održan u Skopju. Osigurano je učešće BH predstavnika na MGSC sastanku u Luxembourg. Stručna obuka u različitim statističkim oblastima je organizovana i implementirana naročito u okviru IPA regionalnog i nacionalnog projekta, GIZ projekta i SIDA/SCB nacionalnog i regionalnog projekta.

3. U 2013. godini važno je pomenuti implementaciju sljedećih projekata:

a) Nacionalni projekti

- EU Grant za Popis stanovništva i domaćinstva u BiH je prvi veliki grant koji je i EU dodijelila BH statistici kao pomoć u realizaciji Popisa odnosno plaćanje terenskog rada i obrade podataka. Kratki vremenski period je omogućen za Intezivne pripreme za EU grant koje su rađene u odjelu međunarodne saradnje koja je napravila i projektni dokument i obavila svu koordinaciju između statističkih institucija u BiH. Priprema ovog projekta je bila zahtjevan zadatak, a implementacija EU granta je test za Agenciju i entitetske institucije o sposobnosti za samostalno trošenje EU sredstava.

IPA 2008 Twinning projekat – počeo je sa implementacijom u septembru 2011. i završio krajem 2013. godine. Ovaj projekat omogućio je konkretan napredak u oblastima koje su bile zastupljene u tri komponente: 1- za poslovne statistike sa tri podkomponente; 2- za prošireni HBS/podrška proširenoj anketi za potrošnju domaćinstva; 3- za institucionalno jačanje sa tri podkomponente). U okviru projekta pripremljen je i usvojen strateški dokument za BH statistiku koji će služiti kao plazište za sva buduća planiranja (Strategija razvitka BiH statistike 2020.) Osim toga, radilo se i na strategiji za diseminaciju i razvitak metadata sistema u BiH, pripremljen je petogodišnji plan razvitka poslovnog registra u BiH i dr.

- Nacionalni projekat koji financira SIDA, a implementira Švedska statistika (faza III, period januar 2012 – januar 2015.). Komponente nove faze projekta se

odnose na oblasti: statistička metodologija, okoliš, statistika rada, institucionalno jačanje. Realizacija ovog projekta je, zbog učešća velikog broja statističkog osoblja iz sve tri BH institucije u pripremama za Popis stanovništva, bila usporena. Implementiran je manji broj aktivnosti nego što je bilo planirano.

- U okviru projekta "Jačanje državnih institucija u BiH" koji finansira Njemačka vlada, a implementira ga GIZ, Agencija za statistiku je jedna od odabranih institucija. Implementiranje projekta u statistici je počelo u prvoj polovini 2011. godine. Agencija je nastavila realizaciju planiranih aktivnosti uključujući i zajedničke aktivnosti sa CBBiH. Održane su radionice u oblasti regionalnih statistika, statistike cijena i poslovnih statistika.

4. Regionalni projekti – koordinacija aktivnosti

- U toku 2013 implementirana je IPA 2011. Višekorosnički projekat za statistiku (zvanično počeo u julu 2012. i trajaće dvije godine). U decembru 2013. godine zvanično je započela je i IPA 2012 i trajaće do 12. 2015. god.

BiH je učestvovala u svih 15 Pilot projekata IPA 2011. MBP. U IPA 2012. MBP za BiH je predviđeno učešće u 11 Pilot projekata.

- Nova faza SIDA Regionalnog projekta je započela u januaru 2013. i trajaće do 2016. Kao i do sada, predviđena je implementacija aktivnosti iz različitih oblasti.
- U 2013. nastavljena je saradnje sa MMF-om za dalji razvitak nacionalnih računa u BiH. Rezultat rada na projektu je i objava tromjesečnog BDP-a za BiH.

5. Novi planirani projekti - u proteklom periodu odjeljenje međunarodne suradnje je bilo zaduženo za programiranje i pripremu idejnih projekata za buduće aktivnosti. Sve je rađeno u saradnji sa entitetskim institucijama (GIZ projekat, Sida, EU grant). EU je prihvatila prijedlog i zvanično odobrila IPA 2012. projekat. To je nastavak IPA 2008. Twinning projekta. Tri statističke institucije su zajedničkim definirali sve projektne aktivnosti za sljedeće oblasti, odnosno komponente projekta: nacionalni računi, poslovne statistike (kao nastavak rada na IPA 2008. Twinning-u), podrška popisu poljoprivrede, finansijski računi (aktivnosti namijenjene za CBBiH), razvitak ESSPROS-a u BiH.

6. Regionalna i bilateralna saradnja - Najvažnije aktivnosti su bile vezane za pripremu Popisa stanovništva u BiH i organizaciju studijskih posjeta Državnom zavodu Republike Hrvatske i Republičkom zavodu za statistiku Republike Srbije.

7. Dostavljanje podataka u EUROSTAT putem posebnih upitnika (za izradu publikacija) kao i drugim organizacijama, se obavlja pravovremeno i redovno više puta godišnje. U aprilu 2014. zvanično je počela dostava podataka za GDDS (IMF format izvještavanja).

8. Horizontalne aktivnosti - Koordinacija unutar statističkog sistema obuhvata redovitu komunikaciju sa entitetskim zavodima za statistiku, kao i drugim BiH institucijama koje dostavljaju podatke za statistiku.

U protekloj godini je saradnja sa entitetima osobito bila intenzivna prilikom planiranja novog EU granta, GIZ misija i IMO misija. I pored dobre saradnje i dalje postoji prostor za poboljšanje komunikacije unutar statističkog sistema u cjelini, a koja se mora zasnivati na transparentnosti i međusobnom uvažavanju i povjerenju.

Odjel za međunarodnu saradnju čini sve da unaprijedi saradnju između institucija.

9. Redovno praćenje Evropskog partnerstva je obaveza koje ima statistika. To je uključivalo redovno informisanje putem učešća na sastancima i slanja različitih vrsta izvještaja te koordinaciju unutar statističkog sistema. Svi izvještaji su dostavljani pravovremeno.

Prema redovnom Izvještaju o napretku BiH za 2013. citat: *"U cjelini gledano, određeni napredak postignut je u oblasti statistike, posebice kada su u pitanju pripreme za popis stanovništva i domaćinstava, kao i statistici poslovnog sektora. I dalje je potrebno unaprijediti sektorske statistike, poput statistike nacionalnih računa, poslovne i poljoprivredne statistike. Potrebno je dodatno unaprijediti suradnju, koordinaciju i procese donošenja odluka u statističkom sistemu u državi."*

10. Odjel je učestvovao u organizovanju različitih sastanaka, a naročito intenzivne aktivnosti su bili vezane za oragnizaciju IMO misija.

11. Poslove usmenog i pismenog prevođenja, za različite potrebe, Odjel je radio i u protekloj godini.

7. ADMINISTRATIVNA PODRŠKA

7.01 Upravljanje IT infrastrukturom

Održavanje i razmjena

Razmjena podataka sa EUROSTAT-om vrši se putem jedinstvenih programskih alata koje je omogućio EUROSTAT. Unaprijeđena je postojeća ICT infrastruktura, kako kroz nabavku nove opreme tako i kroz uvođenje standarda. Nastavljene su aktivnosti na implementiranju IT strategije. Uspostavljene su VPN konekcije sa entitetskim zavodima za statistiku. Razmjena podataka sa EUROSTAT-om se vrši kontinuirano putem programskih alata. Kontinuiran rad na uvođenju standarda kroz primjenu pravilnika. Unaprijeđena je razmjena podataka o vanjsko trgovinskoj razmjeni sa Ministarstvom vanjske trgovine i ekonomskih odnosa kroz uspostavljanje ftp servera za razmjenu podataka.

7.02 Ljudski resursi

Normativno – pravna djelatnost

U 2013. godini su usvojeni:

- *Zakon o izmjenama Zakona o popisu stanovništva, kućanstva i stanova u Bosni i Hercegovine 2013. godine* je usvojen 26. 02. 2013. godine, ("Službeni glasnik BiH" br. 18/12.).
- *Statistički program Bosne i Hercegovine za period 2013-2016. godine* je usvojen 26. 03. 2013. godine ("Službeni glasnik BiH" br. 41/13.).
- *Plan rada Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine za 2013. godinu* je usvojen 08. 05. 2013. godine ("Službeni glasnik BiH" br. 45/13).

**Kadrovska
popunjenost**

Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji Agencije za statistiku BiH (broj 1187/08 od 02. 06. 2008. godine) za vršenje poslova iz nadležnosti Agencije za statistiku BiH sistematizirano je ukupno 192 izvršitelja, i to: direktor 1, zamjenik direktora 2, pomoćnika direktora 9, šefovi odsjeka 23, ostali državni službenici 145, namještenici 12.

U Agenciji čija se unutarnja organizacija i način rada temelji na funkcionalnoj povezanosti unutaršnjih organizacijskih jedinica, od ukupno sistematizovanih 192 radna mjesta, na dan 31. 12. 2013. godine popunjeno je ukupno 114 radnih mjesta (što procentualno iznosi 59,4% od ukupnog broja sistematizovanih radnih mjesta), od čega je: direktor 1, zamjenik direktora 2, pomoćnik direktora 3, načelnik odjeljenja 1, rukovodilac podružnice 1, šefova odjeljenja 16, ostalih državnih službenika 75, namještenika 12, pripravnika 3.

7.03 Upravljanje finansijskim sredstvima

*Izvršenje
budžeta
na dan
31. 12. 2013.*

KONTO	OPIS	Budžet za 2013.	Izvršenje 2013.	Indeks
I	TEKUĆI IZDACI	4.340.445	4.012.362	92
6111	Bruto plaće i naknade	3.200.000	3.100.245	96
6112	Naknade troškova zaposlenih i skupštinskih zastupnika	340.000	297.506	87
6131	Putni troškovi	104.000	66.573	64
6132	Izdaci telefonskih i poštanskih usluga (PTT)	96.000	66.233	68
6133	Izdaci za energiju i komunalne usluge	70.000	50.776	72
6134	Nabavka materijala	76.000	42.763	56
6135	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	20.000	13.735	68
6136	Unajmljivanje imovine i opreme	214.000	213.948	99
6137	Izdaci za tekuće održavanje	90.000	31.054	34
6138	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluge platnog prometa	6.000	3.235	53
6139	Ugovorene usluge	224.445	126.294	56
II	KAPITALNI IZDACI	26.000	-	-
8213	Nabavka softvera	26.000		
	UKUPNO - RASHODI FINANSIRANI IZ BUDŽETA	4.466.445	4.012.362	89
II a	Višegodišnji program - Popis stanovništva	4.947.446	2.526.547	51
	Tekući izdaci za Popis stanovništva	3.727.096	2.248.870	60
	Nabavka opreme za Popis stanovništva	1.220.350	277.677	22
	UKUPNO RASHODI FINANSIRANI IZ BUDŽETA (I+II+II a)	9.413.891	6.538.909	47
III	PROGRAMI POSEBNE NAMJENE			
	Grant EC za Popis stanovništva	14.081.976	12.047.841	85
	Donacija Vlade BD za Popis stanovništva u BiH 2013.	700.000	285.943	40
	Anketa Prošireni HBS	20.006	-	-
	IPA Twinning 2008.	45.738	-	-
	Ostale donacije	147.881	16.351	11
	UKUPNO	14.995.601	12.350.135	82

Dostavljanje administrativnih podataka za statistiku vanjske trgovine Agencija za statistiku BiH je ispunila planirane aktivnosti i ciljeve za 2013. godinu u ovoj oblasti uz određene probleme koji su onemogućili provođenje adekvatnih kontrola i poboljšanja tačnosti podataka o robnoj razmjeni. Najvažniji problem je nedostavljanje podataka sa jedinstvenim identifikacijskim brojem tvrtki od strane Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine.

Ažuriranje statističkog poslovnog registra Ažurniji i adekvatniji izvor podataka za finansijske podatke u SPR (podaci o ostvarenom prometu), u odnosu na podatke iz godišnjih finansijskih izvještaja, predstavljaju podaci Uprave za indirektno oporezivanje iz PDV baze (ALISA). Agencija za statistiku još uvijek ne raspolaže tim podacima.

U decembru 2013. godine usvojen je Zakon o izmjeni Zakona o postupku indirektnog oporezivanja, na osnovu kojeg će se tražiti rješenje za prevazilaženje problema dostave individualnih podataka o ekonomskim karakteristikama u bazu SPR-a Agencije za statistiku BiH.

Nedostatak osoblja u statističkim institucijama entiteta i distrikta Brčko predstavlja dodatan problem vođenju i ažurnijem održavanju SPR na razini sve tri statističke institucije, odnosno na razini države.

PRILOG

PREGLED PUBLIKOVANJA U 2013. GODINI

GODIŠNJI TEMATSKI BILTENI:

1. Industrijska proizvodnja (PRODCOM rezultati za 2012. godinu)
2. Strukturne poslovne statistike za 2012. godinu
3. Robni promet BiH sa inostranstvom za 2012.
4. Statistika radne snage (LFS) - konačni rezultati
5. Anketa o potrošnji domaćinstava u BiH 2011.
6. Investicije
7. Nacionalni računi
8. Demografija
9. Statistika socijalne zaštite
10. Statistika kulture
11. Indeks potrošačkih cijena u BiH u 2012. godini
12. Indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda u BiH, na domaćem tržištu, 2012.
13. Statistika saobraćaja, okoliša i energije
14. Žene i muškarci u BiH
15. BiH u brojevima

SAOPŠTENJA:

MJESEČNA SAOPŠTENJA

1. Statistika vanjske trgovine, 12
2. Zaposleni po djelatnostima, 12
3. Registrovana nezaposlenost, 12
4. Prosječne mjesečne isplaćene neto plaće zaposlenih, 12
5. Prosječne mjesečne bruto plaće zaposlenih, 12
6. Indeks obima industrijske proizvodnje u BiH, 12
7. Indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda-domaće tržište, 12
8. Indeks potrošačkih cijena, mjesečni pokazatelji, 12
9. Prosječne cijene potrošača, 12
10. Statistika trgovine na malo, mjesečni pokazatelji, 12
11. Statistika turizma: dolasci i noćenja, smještajni kapaciteti, 12
12. Mjesečni izvještaj o prikupljanju kravljeg mlijeka i proizvodnji mliječnih proizvoda, 12

KVARTALNA SAOPŠTENJA

13. Prirodno kretanje stanovništva, 4
14. Prosječne mjesečne isplaćene neto plaće zaposlenih, 4
15. Prosječne mjesečne bruto plaće zaposlenih, 4
16. Kvartalno saopštenje građevinarstva – Stambena izgradnja, 4
17. Kvartalno saopštenje građevinarstva – Građevinski radovi u inostranstvu, 4
18. Kratkoročni poslovni indikatori - Distributivna trgovina, 4
19. Kratkoročni poslovni indikatori – Građevinarstvo, 4
20. Kratkoročni poslovni indikatori - Saobraćaj i skladištenje, 4

21. Kvartalni izvještaj - Cestovni i željeznički prijevoz putnika i robe, 4
22. Kvartalni izvještaj - Poštanski promet, 4
23. Kvartalni izvještaj - Vazdušni saobraćaj, 4
24. Statistika poljoprivrede - Klanje stoke, proizvodnja mesa, 4
25. Statistika šumarstva – Proizvodnja i prodaja šumskih proizvoda, 4
26. Kvartalni izvještaj – Telekomunikacione usluge, 4
27. Indeksi jediničnih vrijednosti uvoza i izvoza, 4

POLUGODIŠNJA SAOPŠTENJA

28. Prosječne mjesečne isplaćene neto plaće zaposlenih, 2
29. Prosječne mjesečne bruto plaće zaposlenih, 2
30. Statistika turizma: dolasci i noćenja, smještajni kapaciteti, 2
31. Građevinarstvo - Stambena izgradnja, 2
32. Građevinarstvo - Građevinski radovi u inostranstvu, 2
33. Cijene električne energije i prirodnog gasa, 2

GODIŠNJA SAOPŠTENJA

34. Bruto domaći proizvod i bruto dodana vrijednost za BiH (proizvodni pristup) – prvi rezultati
35. Bruto domaći proizvod za BiH (dohodovni pristup) – prvi rezultati
36. Bruto domaći proizvod za BiH (rashodni pristup) – prvi rezultati
37. Investicije u stalna sredstva - prethodni rezultati kraj
38. PPP - Komparativni nivoi cijena 37 evropskih država
39. PPP – Bruto domaći proizvod po stanovniku u SKM – prethodni podaci
40. PPP – Bruto domaći proizvod i stvarna individualna potrošnja u standardu kupovne moći
41. Godišnji izvještaj o građevinskim radovima
42. Godišnje saopštenje – Strukturne poslovne statistike - prvi rezultati za 2012. godinu
43. Godišnje saopštenje o jedinicama Statističkog poslovnog registra (SPR-a)
44. Osnovni podaci o preduzećima u Statističkom poslovnom registru (broj zaposlenih, prihodi)
45. Godišnje saopštenje unutrašnje migracije u BiH
46. Anketa radne snage (LFS) - preliminarni rezultati
47. Prosječne mjesečne isplaćene neto plaće zaposlenih
48. Prosječne mjesečne bruto plaće zaposlenih
49. Statistika poljoprivrede, biljna proizvodnja – Jesenja i proljetna sjetva, godišnji pokazatelji
50. Statistika poljoprivrede, biljna proizvodnja – Prinosi ranih i kasnih usjeva
51. Klanje stoke i peradi u klaonicama u 2011. godini
52. Statistika poljoprivrede – Stočarstvo i stočna proizvodnja
53. Statistika poljoprivrede – Proizvodnja voća
54. Statistika poljoprivrede – Prodaja poljoprivrednih proizvoda na pijacama
55. Statistika poljoprivrede – Otkup i prodaja poljoprivrednih proizvoda
56. Statistika šumarstva – Proizvodnja, prodaja i zalihe šumskih proizvoda u 2012. godini
57. Statistika ribarstva – akvakultura BiH, 2012. godina
58. Statistika okoliša – Otpad u proizvodnim aktivnostima
59. Statistika okoliša – Javni odvoz i odlaganje otpada
60. Statistika okoliša – Distribucija i skupljanje vode
61. Statistika okoliša – Javna odvodnja

62. Statistika okoliša – Korištenje voda i zaštita voda od zagađivanja
63. Statistika energije – Električna i toplotna energija
64. Statistika energije – ugalj
65. Statistika energije – prirodni gas
66. Statistika energije - nafta
67. Godišnji izvještaj o uslugama na aerodromima
68. Godišnji izvještaj o saobraćajnim nezgodama na putevima
69. Godišnji izvještaj o registrovanim cestovnim motornim i priključnim vozilima
70. Statistika obrazovanja - prethodni rezultati
71. Statistika obrazovanja - konačni rezultati

I. KLASIFIKACIJE, NOMENKLATURE I METODOLOŠKI DOKUMENTI

1. Strukturne poslovne statistike 2011. (Aneksi I-IV) Bosna i Hercegovina
2. Metodologija i rezultati istraživanja za unapređenje kvalitete podataka u Statističkom poslovnom registru u 2012. godini
3. Indeks obima industrijske proizvodnje 2013.
4. Metodološki dokument, Pilot istraživanje iz statistike turizma
– Turističke aktivnosti domaćeg stanovništva
5. Statistika energije, obnovljivi izvori energije

Distrikt Brčko

- *Statistički bilteni BD BiH: 5*
- *Publikacije BD BiH: 7*
- *Saopštenja: 11*

Godišnji izvještaj o provedbi Statističkog programa od značaja za

Brčko distrikt BiH u 2013. godini.

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ

O izvršenju Statističkog programa od posebnog interesa za Brčko distrikt
Bosne i Hercegovine u 2013. godini.

UVODNA RIJEČ

Izveštaj o izvršenju Statističkog programa od posebnog interesa za Brčko distrikt BiH u 2013. godini podnosi Agencija za statistiku BiH Podružnica/Ekspozitura Brčko u skladu sa članom 33. Zakona o statistici BiH ("Službeni glasnik BiH" broj: 26/04.) i članom 6. i 7. Sporazuma o preuzimanju poslova, opreme, finansijskih sredstava i zaposlenih sa Biroa za statistiku Brčko distrikta.

Izveštajem su obuhvaćena sva statistička istraživanja i statističke aktivnosti utvrđene Statističkim programom od posebnog interesa za Brčko distrikt BiH u 2013. godini. Sa ciljem dobijanja relevantnih statističkih podataka za većinu statističkih istraživanja vršen je prošireni obuhvat; u njega su bili uključeni poslovni subjekti sa sjedištem u Brčko distriktu BiH, kao i dijelovi poslovnih subjekata – "Podružnica" koje posluju na teritoriju Brčko distrikta BiH, a sjedište im je u entitetima, mimo utvrđenih kriterija i prakse koja se provodi u entitetima.

Od ukupno 158 statističkih istraživanja i aktivnosti Podružnica/Ekspozitura Brčko provela je 87 statističkih istraživanja oficijalne statistike i 18 ostalih aktivnosti, sedam nadležnih ovlaštenih organa za provođenje statističkih istraživanja provelo je 48 istraživanja, nisu izvršena 5 statističkih istraživanja preuzetih iz Plana rada Agencije za statistiku BiH.

Posebno važna aktivnost realizirana u 2013. godini bilo je provođenje Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova.

U Brčko distriktu je zaokružen proces proizvodnje statistike sa svim fazama kao i u entitetima. Ažurno je vođen Jedinstveni registar poslovnih i drugih subjekata i njihovih dijelova, Statistički poslovni registar te Registar prostornih jedinica kao osnova za pravilan i potpun obuhvat jedinica promatranja. Pripreman je, štampan i izvještajnim jedinicama upućen statistički instrumentarij za provođenje svih istraživanja. Vršeni su prijem i kontrola izvještaja i ostalih statističkih materijala i proveden je terenski rad. Podaci su obrađivani u skladu sa postojećom metodologijom. Rađene su i dodatne obrade za pojedina statistička istraživanja u slučaju proširenog obuhvata. Kreirane su baze podataka i korisnicima blagovremeno osiguravani podaci. Prioritetno su osiguravani podaci potrebni poslovnim i drugim subjektima, institucijama Brčko distrikta i građanima u ostvarivanju njihovih prava i obaveza (podaci o BDP, prosječnim plaćama, koeficijentima rasta potrošačkih cijena i sl.).

Dobra je saradnja ostvarena i sa entitetskim zavodima za statistiku.

1.01 Statistika stanovništva***Vitalna statistika***

Obrađeni su i u posebnoj tematskoj publikaciji iskazani podaci i pokazatelji demografije za period 2008 – 2012. godine, gdje su pored procjena iskazani podaci statistike rođenih, umrlih i zaključenih i razvedenih brakova u serijama po navedenim godinama. Za 2012. godinu iskazani su detaljni podaci.

Popis stanovništva, domaćinstava i stanova

U toku godine izvršene su sve potrebne pripreme, formiranje PKLS za Brčko, izbor terenskog osoblja za rad, organizirane obuke popisivača i općinskih instruktora, proveden popis te Postpopisna anketa na izabranih 15 popisnih krugova.

Na web stranici Agencije za statistiku BiH objavljeni su prvi rezultati o broju popisanih osoba, kućanstava i stanova po naseljenim mjestima Brčko distrikta BiH. Ostali rezultati popisa će biti dostupni nakon izvršene obrade u narednom periodu.

Procjena broja stanovništva

U 2013. godini izrađene su procjene stanovništva za 2012. godinu. Procijenjen je broj ukupnog stanovništva sa prebivalištem na teritoriju Brčko distrikta BiH, broj prisutnog stanovništva te broj domaćinstava, koji se koriste za razne druge statističke analize. Procjena prisutnog stanovništva izvršena je prema spolu, starosti i starosnim grupama. Kao osnova za procjene korišteni su rezultati obrade demografskih podataka Poljoprivrednog popisa iz 2002. godine i podaci vitalne statistike bez podataka o migracijama 2003-2012. godine.

1.02 Statistika tržišta rada***Statistika zarada, zaposlenosti i nezaposlenosti***

U oblasti statistike tržišta rada redovno su prikupljeni i obrađivani podaci o prosječnim neto i bruto plaćama o zaposlenom kod pravnih osoba po klasifikaciji djelatnosti, podaci o nezaposlenima i prosječnim penzijama za razinu Brčko distrikta.

Anketa o radnoj snazi

Prema utvrđenoj dinamici na godišnjoj razini u aprilu 2013. godine po osmi put je provedena, metodom uzorka, Anketa o radnoj snazi (ARS). Anketirano je ukupno 1.031 izabranih domaćinstava. Prethodni rezultati ankete objavljeni su u septembar 2013. godine. Kompletni konačni rezultati ove ankete mogu se naći na web stranici Agencije za statistiku BiH.

1.03 Statistika obrazovanja***Statistika osnovnog, srednjeg i visokog obrazovanja***

U oblasti statistike obrazovanja provedana su sva statistička istraživanja, a rezultati obrade su iskazani u posebnoj tematskoj publikaciji. Popunjeni su i poslani u Agenciju za statistiku BiH Upitnici UNESCO za statistiku predškolskog, osnovnog, srednjeg i visokog obrazovanja za Brčko distrikt BiH. Predstavnik Podružnice Brčko bio je uključen u rad radionica za statistiku obrazovanja koja se tiče finansijskih i nefinansijskih podataka u okviru EU Projekta „Jačanje ljudskih resursa“.

Urađene su Pilot tabele za finansijske podatke, a za nefinansijske podatke razrađeni su obrasci koji će se primjenjivati od školske 2014/2015. godine te je realizovana obuka osoba koje će ih popunjavati.

1.04 Statistika kulture

Kultura i umjetnost

U toku 2013. godine provedena su statistička istraživanja iz područja kulture tj. prikupljeni su podaci o radio i TV stanicama, kinu, pozorištu i bibliotekama, za arhivu i galeriju. Obradeni podaci za nivo Brčko distrikta BiH za 2012. godinu, dostavljeni su Agenciji za statistiku BiH.

1.05 Statistika zdravstva

Tematska publikacija

Iz oblasti statistike zdravstva, a u saradnji sa Odjelom za zdravstvo, izvršena je obrada podataka za posljednju godinu. Rezultati obrade su iskazani u posebnoj tematskoj publikaciji. Predstavnik Podružnice Brčko je bio uključen u projekat Ministarstva civilnih poslova BiH "Reforma javnog zdravstva II" komponenta „Nacionalni zdravstveni računi“. Dogovorena je saradnja Odjela za zdravstvo i Podružnice Brčko Agencije za statistiku vezana za izradu Nacionalnih zdravstvenih računa za Brčko.

1.06 Statistika socijalne zaštite

Korisnici i ustanove socijalne zaštite

U oblasti statistike socijalne zaštite provedena su sva statistička istraživanja, a rezultati obrade su iskazani u posebnoj tematskoj publikaciji za period od 2008. do 2012. godine. Predstavnik Podružnice Brčko, bio je uključen u pripreme za provođenje Pilot istraživanja za ESSPROS, koji je za Brčko i realizovan u toku 2013. godine, u saradnji sa Centrom za socijalni rad, Fondom zdravstvenog osiguranja i Zavodom za zapošljavanje.

1.07 Statistika kriminaliteta

Istraživanja iz oblasti statistike kriminaliteta

Statistička istraživanja ostalih društvenih područja - za područje pravosuđa - kriminaliteta objedinjava Pravosudna komisija, a ostala istraživanja u svom domenu Policija Brčko distrikta. U 2012. godini pokušali smo uspostaviti novi način prikupljanja podatka kako to entiteti rade, ali su predstavnici Osnovnog suda Brčko distrikta BiH odbili naš prijedlog. U 2013. godini nije došlo do poboljšanja situacije u ovom domenu statistike.

2. MAKROEKONOMSKE STATISTIKE

2.01 Godišnji ekonomski računi

Obračun BDP za nivo BiH

Urađen je obračun BDP-a za 2012. godinu po proizvodnoj metodi, prema KD BiH 2010., a retroaktivno je izvršeno preračunavanje za godine 2005. do 2011. na novu KD, što je zahtijevalo izuzetan angažman pojedinih zaposlenika Podružnice.

Bruto domaći proizvod po proizvodnoj metodi obračunat je na bazi bruto dodane vrijednosti u tekućim cijenama i primjenom metodologija SNA 93 UN i ESA 95 EUROSTAT-a kao jedinstvenog standarda.

Obračunom su obuhvaćene institucionalne jedinice iz svih sektora: nefinansijski sektor, finansijski sektor, sektor Vlade, neprofitne institucije koje služe domaćinstvima i sektor domaćinstava, odnosno obuhvaćena je cijela ekonomija Brčko distrikta BiH.

Obračun BDP izvršen je na dva načina:

- prema sjedištu osnovnog poslovnog subjekta i pretežnoj djelatnosti za nivo BiH i
- po principu regionalnih računa sa uključenim podacima za podružnice kako bi se dobili relevantni podaci za lokalne potrebe.

Objavljena je tematska publikacija o BDP-u za Brčko distrikt BiH u 2012. godini po proizvodnoj i dohodovnoj metodi i u tekućim cijenama sa elementima procjene neobuhvaćenih ekonomskih aktivnosti. Podaci su po novoj KD objavljeni u ovoj publikaciji za prethodnih pet godina.

Statistiku finansijskih računa provodila je Filijala CB BiH provođenjem pet mjesečnih statističkih istraživanja utvrđenih Programom. Vladine finansije praćene su redovnim provođenjem tri statistička istraživanja Filijale CB BiH: servisiranje vanjskog duga i otplata međunarodnih obaveza, budžetski prihodi i rashodi i neplaćeni javni prihodi te istraživanjem Direkcije za finansije o bruto naplati prihoda preko uplatnih računa. Podaci su obrađivani, a dijelom i publikovani u redovnoj publikaciji.

Provedeno je statističko istraživanje o investicijama pravnih lica u 2012. godini. Podaci ovog istraživanja su prikupljeni i uneseni u skladu sa zahtjevima obrasca, a publikacija je objavljena i za prethodne godine sa podacima za preduzeća čije je sjedište u Brčko distriktu BiH (organizacioni princip). Godina 2012. je prikazana u publikaciji, sa detaljnim razradama po organizacionom principu i principu čistih djelatnosti. Obračuni investicija publikovani su prema KD BiH 2010., kao i preračun za prethodne godine

Obračun ulaganja sredstava u investicije

2.02 Statistika cijena

Indeksi potrošačkih cijena u Brčko distriktu BiH

U oblasti statistike cijena i potrošnje tokom 2013. godine redovno su snimane potrošačke cijene na izabranim mjestima, podaci obrađivani u Agenciji i na osnovu toga objavljivana saopštenja o kretanju indeksa potrošačkih cijena u Brčko distriktu BiH na mjesečnom nivou. Na bazi indeksa računati su koeficijenti rasta potrošačkih cijena neophodni za obračun zateznih kamata u skladu sa odredbama Zakona o zateznim kamatama u Brčko distriktu BiH.

Indeks proizvođačkih cijena

U 2013. godini se nastavilo sa prikupljanjem i unosom podataka potrebnih za obračun Indeksa cijena proizvođača u zajedničkoj aplikaciji za nivo BiH.

2.03 Statistika vanjske trgovine

Vanjska trgovina

U 2013. godini prikupljeni su podaci o vanjskotrgovačkom prometu sa inostranstvom, a objavljena je i tematska publikacija sa detaljnim podacima za 2012. godinu i prvih šest mjeseci 2013. godine te sa osnovnim podacima za prethodne godine.

3.01 Godišnje poslovne statistike

Strukturne poslovne statistike

Provedeno je Strukturno poslovno istraživanje za 699 izabrane pravne osobe u područjima djelatnosti Prerađivačke industrije, Energije, Građevinarstva, Trgovine, Ugostiteljstva i Saobraćaja.

Detaljni obrazac popunjavali su 66 izabranih poduzeća SPS-D/2012, a 633 skraćeni obrazac SPS-S/2012. Preduzeća registrovana u području Prerađivačke industrije, građevinarstva i trgovine imala su obavezu popuniti dopunske upitnike iz čijih obrada će se crpiti ponderi za provođenje drugih statističkih istraživanja.

Godišnja statistika industrijske proizvodnje

Provedeno je godišnje istraživanje industrije IND 21 za 2012. godinu i prikupljeni godišnji podaci o proizvedenim količinama proizvoda za dalju proizvodnju, promjeni zaliha, prodaji proizvoda i sl.

3.02 Kratkoročne poslovne statistike

Kratkoročna statistika industrijske proizvodnje

Provođena su istraživanja proizvodne statistike i kratkoročne statistike preduzeća. Mjesečno istraživanje industrije je redovno provođeno, podaci su obrađivani, a indeks fizičkog obima industrijske proizvodnje je računat za nivo BiH i nivo Brčko distrikta BiH.

Tromjesečno istraživanje za područje distributivne trgovine i prometa

U 2013. godini rađeno je tromjesečno istraživanje u kome je obuhvaćeno ukupno 306 pravnih lica i to 276 iz područja distributivne trgovine i 30 iz područja prometa. Podaci su unošeni i radi se na obradama.

Ovo istraživanje se planira uvesti kao redovno u narednim godinama.

Kratkoročna statistika građevinarstva

Provođeno je mjesečno istraživanje te su kontinuirano objavljivani podaci koji se odnose na vrijednost građevinskih radova, broj radnika i efektivne sate rada. Podaci su obrađivani za potrebe Agencije za statistiku BiH tj. za nivo obrade BiH po sljedećim stavkama: vrijednost izvršenih građevinskih radova, od toga: novogradnja, rekonstrukcije, popravci, održavanja; koliko se odnosi na objekte visokogradnje, a koliko na objekte niskogradnje. Podaci su prikupljeni za sva preduzeća registrovana u djelatnosti građevinarstva sa deset i više zaposlenih radnika.

Trgovina na malo

U oblasti trgovine na malo provedena su mjesečna istraživanja, a obrađeni podaci nisu objavljivani za nivo Distrikta, nego su obrade dostavljene Agenciji za statistiku BiH.

Statistika turizma

Istraživanja iz oblasti turizma i ugostiteljstva redovno su provođena, obrada podataka je vršena, a rezultati obrade publikovani su u redovnim publikacijama. U ovom području su urađene izmjene na obrascima.

Promet i komunikacije

Redovno su provođena statistička istraživanja iz oblasti statistike prometa: statistika cestovnog prijevoza putnika, robe, željezničkog transporta, pretovarima i uslugama u pristaništu, poštanskog prometa i telekomunikacija.

3.03 Statistički poslovni registar

Ažuriranje poslovnog registra

Nastavljene su aktivnosti vezane za unaprjeđenje statističkog poslovnog registra kroz njegovo dopunjavanje podacima i ažuriranje prema dinamici utvrđenoj od strane Agencije za statistiku BiH. Statistički poslovni registar (SPR) je počeo da funkcioniра u 2009. godini. Tokom 2013. godine rađeno je na njegovom daljem dopunjavanju prema utvrđenoj dinamici rada. Tokom 2013. godine nastavljeno je sa radom na preklasifikaciji šifara djelatnosti u skladu KD 2010.

4. STATISTIKA POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I RIBARSTVA

Prikupljanje, obrada i objavljivanje podataka statistike poljoprivrede, šumarstva i ribarstva

Tokom 2013. godine aktivno je rađeno na prikupljanju i obradi podataka za izradu indeksa ulazno izlaznih poljoprivrednih cijena u skladu sa propisanim međunarodnim standardima. Provedena su i sva ostala statistička istraživanja iz oblasti statistike poljoprivrede (ratarske proizvodnje i stočarstva), šumarstva, ribarstva i zaštite okoliša zahvaljujući izuzetno dobroj saradnji sa Odjelom za poljoprivredu i šumarstvo kao i drugim Vladinim odjelima.

5. MULTIDOMENSKE STATISTIKE

5.01 Statistika okoliša i računi

Statistika otpada, voda

Provedena su statistička istraživanja iz oblasti statistike zaštite okoliša, statistike voda, po novim obrascima i zajedničkoj metodologiji usklađenoj sa metodologijama EUROSTAT-a za ovu oblast statistike, a podaci su obrađeni i publikovani za nivo BiH.

6. PODRŠKA ZA STATISTIČKE PROIZVODE - INFRASTRUKTURA

Klasifikacija djelatnosti

Od 01. 01. 2011. godine počelo se primjenom Odluke o KD Brčko distrikta BiH koja je u potpunosti usklađena sa KD BiH 2010. u svim administrativnim registrima Brčko distrikta, kod određivanja glavne djelatnosti pri statističkoj registraciji poslovnih subjekata te u publikovanju većine statističkih podataka.

Ostale klasifikacije

I sve ostale klasifikacije propisane od strane Agencije za statistiku BiH su odmah preuzete i primjenjuju se u postojećim softverskim rješenjima.

Ažuriranje registra prostornih jedinica

Registar prostornih jedinica, katastarskih općina, naseljenih mjesta, MZ, statističkih i popisnih krugova sa utvrđenim nazivima, matičnim brojevima i mapama na katastarskim i topografskim kartama i opisima granica je izrađen 2003. godine zajedničkom aktivnošću tadašnjeg Statističkog biroa i Pododjela za katastar, a ažuriran 2010. godine zajedničkim naporom Pododjela za katastar i uz finansijsku podršku Agencije za statistiku BiH.

Težište posla u ažuriranju Registra prostornih jedinica je bilo na cijepanju popisnih krugova u skladu sa metodologijom, izrada novih digitalnih mapa na ortofoto podlozi i izmjena opisa granica statističkih i popisnih krugova prema trenutnom stanju.

Vođenje i ažuriranje Jedinstvenog registra poslovnih subjekata

Posebna pažnja posvećena je urednom i ažurnom vođenju Jedinstvenog registra poslovnih i drugih subjekata i njihovih dijelova. Subjektima se utvrđuje glavna (pretežna) djelatnost i matični, odnosno poreski broj u saradnji sa Poreskom upravom. Podaci iz ovog registra koriste se za Statistički poslovni registar tj. za izradu adresara izvještajnih jedinica za sva statistička istraživanja koja se provode izvještajnim metodama. Akti koji se izdaju u postupku statističke registracije služe poslovnim i drugim subjektima za ostvarivanje njihovih prava i obaveza: prijave radnika kod PIO/MIO i Fonda zdravstvenog osiguranja, za otvaranje bankovnih računa i slično. Podaci iz našeg Registra služe nadležnim organima za utvrđivanje obaveze predaje završnih računa za registrirane poslovne subjekte.

U 2013. godini proveden je postupak registracije 358 poslovnih subjekata i njihovih dijelova, od čega: pravnih osoba 131, samostalnih preduzetnika 145, podružnica čije je sjedište u Brčko distriktu 51 i podružnica čije je sjedište van Brčko distrikta 31. Proveden je postupak 505 promjena u registru od čega je 193 brisanje iz registra. Ovi poslovi vode se dnevno ažurno.

Od početka registracije do 31. 12. 2013 godine ukupno je registrovano 8.896 poslovnih subjekata i njihovih dijelova, od čega: pravnih osoba 2.754 samostalnih preduzetnika 4.976, podružnica sa sjedištem u Brčko distriktu 650 i podružnica čije je sjedište van Brčko distrikta 514. Provedena je 7.572 promjena, od čega brisanja iz registra 3.050.

Obuka zaposlenih

Kontinuirano je rađeno i na edukaciji zaposlenih u 2013. godini, prvenstveno kroz projekte u organizaciji Agencije za statistiku BiH i učešće u radu Radnih grupa za nacionalne račune, poljoprivredu, industriju, statistički poslovni registar, obrazovanje, socijalnu zaštitu i sl.

Publikacije, saopštenja

U oblasti informisanja uređeno je i izdato šest redovitih publikacija "Bilten-statistički podaci" i devet tematskih publikacija po posebnim oblastima statistike: „Indeksi potrošačkih cijena“, "Statistika socijalne zaštite", "Statistika poljoprivrede", "Demografija", "Zdravstvena zaštita", "Statistika vanjske trgovine", „Nacionalni računi“, "Statistika obrazovanja" i „Statistika investicija“ u kojima su date serije osnovnih podataka za prethodne godine i detaljni podaci za posljednju godinu obrade. Publikacije su dostupne i u elektronskoj formi na web stranici Agencije za statistiku BiH i web stranici Vlade Brčko distrikta BiH. U vidu saopštenja redovno su u "Službenom glasniku BD BiH" objavljivani podaci o mjesečnim prosječnim neto i bruto plaćama te mjesečnim koeficijentima rasta potrošačkih cijena u Brčko distriktu BiH. Na zahtjev podaci su davani i drugim korisnicima (institucijama Brčko distrikta BiH i institucijama BiH, naučnim i stručnim institucijama i dr.).

Koordinacija i odnosi sa korisnicima

Koordinacija i saradnja sa organima ovlaštenim za provođenje statističkih istraživanja i ostalim institucijama u Brčko distriktu BiH bila je vrlo dobra, prvenstveno u planiranju i provođenju dijelova statističkih istraživanja koji se na njih odnose. Sa Poreskom upravom vodi se zajednički registar poreskih obveznika i statistike, Odjel za zdravstvo

Vlade vrši šifriranje uzroka smrti demografske statistike, u saradnji sa Odjelom za javni registar vrši se ažuriranje Registra i evidencije teritorijalnih jedinica, Odjel za privredni razvitak i dalje snima potrošačke cijene za potrebe obračuna indeksa potrošačkih cijena za razinu Brčko distrikta BiH i BiH, sa Direkcijom za finansije osiguravaju se detaljni podaci o izvršenju budžeta po nižim organizacionim jedinicama radi pravilne obrade po djelatnostima za obračun BDP-a. Neophodno je nastaviti sa ostvarivanjem aktivne koordinacije i saradnje sa institucijama ovlaštenim za provođenje statističkih istraživanja i drugim institucijama Brčko distrikta BiH.

Vlada Brčko distrikta BiH je osigurala prostor-ured za smještaj rezervne baze statističkih podataka BiH, tzv. "Disaster & recovery centar", koji će služiti kao rezervna baza podataka Popisa stanovništva 2013. te sredstva za finansiranje Popisa u skladu sa potpisanim sporazumom

7. ADMINISTRATIVNA PODRŠKA

Održavanje opreme i obrada podataka

Elektronska obrada podataka je vršena bez većih problema za statistička istraživanja za koje su osigurani računarski programi. Blagovremeno je vršena priprema i instaliranje programa za unos i obradu podataka za 2013. godinu i blagovremeno su otklanjani zastoji u korištenju istih.

Redovno je održavana postojeća oprema, lokalna računarska mreža funkcioniše, antivirusna zaštita postoji, omogućen je pristup Internetu za sve zaposlene korištenjem vlastite informacione mreže.

Vlada Brčko distrikta BiH je upotpunosti ispoštovala obaveze iz Sporazuma o preuzimanju poslova, opreme, finansijskih sredstava i zaposlenih Biroa za statistiku Brčko distrikt BiH. Zahvaljujući tome omogućeno je uspješno funkcionisanje Podružnice tokom 2013. godine.

Normativno- pravna djelatnost i koordinacija

U oblasti rukovođenja izrađen je u saradnji sa ostalim institucijama za provođenje statističkih istraživanja, Statistički program od posebnog interesa za Brčko distrikt BiH u 2013. godini i dostavljen je Vladi.

Izrađen je izvještaj o izvršenju Programa statističkih istraživanja od osobitog značaja za Brčko distrikt BiH u 2013. godini, dostavljen Vladi Brčko distrikta BiH te Agenciji za statistiku BiH.

Težište aktivnosti u narednom periodu trebalo bi biti na realizaciji aktivnosti Srednjoročnog i Godišnjeg plana rada Agencije za statistiku BiH, u dijelu koji se odnose na Brčko distrikt BiH.

ZAVRŠNE NAPOMENE

Ovaj izvještaj je sastavni dio godišnjeg Izvještaja o radu Agencije za statistiku BH za 2013. godinu i bit će razmatran i usvojen i od strane Vijeća ministara BiH.

Broj:

Datum:

Direktor

Zdenko Milinović